



KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Käyttösuunnitelma 2023

Rahoitus- ja talousjaosto 9.2.2023 §
Aluehallitus 14.2.2023 §

Sote ihmisen
kokoiseksi.

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Organisaatio.....	4
Organisaatio ja toimielimet	4
Hyvinvointialueen johto sekä Strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus.....	5
Strategia, kehittäminen ja rahoitus	5
Yhteiset palvelut.....	6
Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet	6
Toiminnalliset tavoitteet.....	8
Taloudelliset tavoitteet	16
Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue.....	17
Kotona asumista tukevat palvelut	17
Ympäri vuorokautiset palvelut	18
Vammaisten palvelut	20
Toiminnalliset tavoitteet.....	23
Taloudelliset tavoitteet	29
Suoritteet	30
Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue.....	31
Aikuisten sosiaalipalvelut ja työhön kuntoutus.....	31
Päihde- ja mielenterveyspalvelut.....	36
Perhekeskuspalvelut.....	41
Toiminnalliset tavoitteet.....	52
Taloudelliset tavoitteet	58
Suoritteet	59
Terveyspalvelut ja sairaanhoidon palvelualue.....	60
Avopalvelut	60
Kliiniset tukipalvelut.....	65
Kuntoutuspalvelut	68
Sairaalapalvelut.....	71
Toiminnalliset tavoitteet.....	75
Taloudelliset tavoitteet	81
Suoritteet	81
Erikoissairaanhoito.....	82
Pelastustoimi.....	83

Johdanto

Aluevaltuusto hyväksyi vuoden 2023 talousarvion kokouksessaan 8.12.2022 § 85. Talousarvion sitovuustasot ovat oma palvelutuotanto, erikoissairaanhoido ja pelastustoimi. Aluehallitus päättää käyttösunnitelmassa määrärahojen ja tuloarvioiden jakautumista talousarviota alemmalle tasolle. Käyttösunnitelmassa aluehallitukseen sitovia tasoja ovat:

- Hyvinvointialueen johto sekä Strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus
- Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue
- Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue
- Terveyspalvelut ja sairaanhoido -palvelualue
- Erikoissairaanhoido
- Pelastustoimi

Taloudellisissa tavoitteissa sitova erä on toimintakate.

Käyttösunnitelman toiminnalliset tavoitteet on johdettu vuoden 2023 talousarvion tavoitteista.

Käyttösunnitelman laadintavaiheessa mm. tiloihin liittyviä määrärahoja ei ole voitu kohdentaa vaan ne ovat vielä toistaiseksi talousarvion mukaiset. Hyvinvointialueella on meillä sisäisen vuokrauksen mallin kehittäminen ja laskenta, joka tavoitteen mukaan saadaan valmiiksi kevään aikana. Kun oikea määrärahojen kohdentaminen on selvillä, tullaan tekemään käyttösunnitelman muutos.

Organisaatio

Organisaatio ja toimitukset

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen organisoitumisen määrittävä hallintosäntö on hyväksytty aluevaltuuston kokouksessa 3.3.2022. Tämän jälkeen hallintosäntöä on päivitetty useaan kertaan vuoden 2022 aikana. Hyvinvointialueen organisaatio on esitetty kuvassa.



Hyvinvointialueen johto sekä Strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus

Vastuhenkilö: vt. hyvinvointialuejohtaja Mikko Komulainen

Hyvinvointialueen johto sekä Strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuus sisältää hyvinvointialueen luottamuselinhallinnon menot, hyvinvointialueen johdon menot sekä kolme tulosaluetta: Strategia, kehittäminen ja rahoitus, Yhteiset palvelut sekä Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet.

Strategia, kehittäminen ja rahoitus tulosalue vastaa hyvinvointialueen palveluiden järjestämistoiminnosta, toiminnan strategisesta suunnittelusta ja kehittämisestä sekä koko hyvinvointialueen yhteisestä kehittämissalkusta. Tulosalue sisältää mm. seuraavia toimintoja; rahoituksen, talouden ja tuottavuuden suunnittelu, TKIO-toiminta, laatu ja valvonta, tiedolla johtaminen ja tietohallinto.

Tukipalvelut sisältävät yhteisiä palveluita, joiden avulla mahdollistetaan hyvinvointialueen toiminta ja prosessit mahdollisimman tehokkaasti ja myötävaikutetaan palvelualueiden onnistumiseen asiakas- ja potilastyössään. Yhteiset palvelut sisältävät mm. viestintä-, henkilöstö-, talous-, hallinto-, IT- ja hankintapalveluita.

Strategia, kehittäminen ja rahoitus

Tulosalueen vuoden 2023 päätavoitteena on vastata seuraavista osa-alueista:

- Strategisten tavoitteiden toimeenpano talouden tasapainotus- ja muutosohjelman ja strategisten kehittämishankkeiden kokonaissuunnittelulla
- Hyvinvointialueen talouden kasvu-uran suuntaaminen vastaamaan valtion rahoitusta
- Järjestäjän vaikuttavuusperusteisen ohjauksen vahvistaminen
- Hyvinvointialueen omavalvontaohjelman toteutumisen seuranta ja raportointi sote-järjestämislain (612/2021) 40 §:n vaatimusten mukaisesti.
- Hyvinvointialueen omavalvonnan ja valvonnan prosessien ja toimintamallien yhdenmukaistaminen sekä toteutus osana hybridimallia sote-järjestämislain (612/2021) vaatimusten mukaisesti.
- SHQS-laatuohjelman käyttöönotto hyvinvointialueen kaikissa toiminnoissa ja laadun tilannekuvien kehittäminen ja vakiointi osana tiedolla johtamista
- Tutkimus, kehittäminen, innovaatiotoiminnan vahvistaminen laatimalla TKIO-ohjelma
- Palvelutuotannon perusteiden ja periaatteiden kirkastaminen tuotantotapa-analytiikan ja niiden pohjalta laadittavan tuotantostrategian avulla.

Yhteiset palvelut

Tulosalueen vuoden 2023 päätavoitteita ovat:

- Yhteisten palveluiden eli tukipalveluiden tuotteistaminen ja kuvaaminen palvelukatalogissa sekä varmistaa, että tilausprosessit ja kanavat ovat kaikille selkeät
- Henkilöstön saatavuutta parannetaan työelämän laatua kehittämällä, tiiviillä oppilaitosyhteistyöllä ja kansainvälisillä rekrytoinneilla.
- Osaamisen johtaminen ja kehittäminen on ennakoivaa ja tuottavaa. Kehittymistä tuetaan muun muassa mahdollistamalla jatkuva oppiminen työssä, osaamistarpeisiin vastaavin koulutuksin sekä oikea-aikaisen perehdytyksen keinoin.
- Sisäisen laskentatoimen kehittäminen ja hyvinvointialueen palvelujen tuotteistaminen vertailutiedon saamiseksi
- IT-palveluiden laadun nostaminen sisäisiä toimintamalleja kehittämällä sekä toimitajaohjausta tehostamalla.
- Viestintä integroidaan vahvasti hyvinvointialueen strategiaan tavoitteisiin.

Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet

Tulosalueen vuoden 2023 päätavoitteita ovat:

- Alueellisen yhdyspintatyön ohjausmallin vakiinnuttaminen mukaan lukien Uudenmaan tasoinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ottamalla käyttöön alueellisen hyvinvointisuunnitelman ja siihen liittyvien kohdennettujen suunnitelmien (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma, Vammaisten hyvinvointisuunnitelma, Ehkäisevä päihde- ja riippuvuustyö, Lähisuhde ja perheväkivallan ehkäisy) tavoitteiden mukaisia vaikuttavia monialaisia toimintamalleja
- Asiakaskokemuksen roolin vahvistaminen palvelujen muotoilun tukena
- Asiakasohjauksessa vahvistetaan ja edelleen kehitetään keskitetyn asiakasohjauksen geneeristä mallia sekä määritetään järjestäjän tietotarpeita ja ohjausmekanismeja osana palveluketjuja

Kaksi vuotta toiminnassa ollut Asiakasohjausyksikkö tuottaa nyt pääasiassa sosiaalipalveluiden neuvontaa, ohjausta, sekä uusille asiakkaille palvelutarpeen arviointia lapsiperheiden ja ikäihmisten palvelussa sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden neuvontaa, ohjausta ja hoidontarpeen arviointia. Asiakasohjausyksikkö vastaa sosiaalipäivystyksestä virka-aikana ikäryhmäkohtaisissa tiimeissä sekä virka-ajan ulkopuolella sosiaali- ja kriisipäivystyksessä. Sosiaali- ja kriisipäivystys toimii osana hyvinvointialueen valmiussuunnitelmaa. Asiakasohjausyksikön tavoitteena on palvella asiakkaat jo ensivaiheessa, jolloin pitkäkestoisen palvelun tarve voidaan välttää. Tämä tavoite on toteutunut hyvin lapsiperheiden ja ikäihmisten tiimeissä.

Vuoden 2023 tavoitteena on kehittää työikäisten asiakasohjauksen toimintaa mm. eriyttämällä taloudellisen tuen neuvonta ja palvelut omaksi kokonaisuudeksi.

Työkäisten asiakasohjauksen sisällä tullaan lisäksi eriyttämään RRP2 hankeen toimenpiteenä nuorten aikuisten asiakasohjaus omaksi kokonaisuudeksi.

Vuonna 2023 toiminnan tärkeimpinä tavoitteina on tehostaa varhaiseen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ohjausta monilaisen lähineuvonnan palvelua käynnistämällä. Lisäksi lapsiperheiden varhaisempaa tukea edistetään kehittämällä jalkautuva konsultaatiomalli. Näitä palveluita kehitetään RRP2 hankkeen toimenpiteinä.

Monikanavaisuuden vahvistamiseksi valmistellaan chatin ja chatbotin käyttöönotto. Asiakasohjauksen toimintaa kehitetään osana tulevaisuuden sote-keskus ja kestävän kasvun hankkeita. Suurimmat riskit liittyvät henkilöstön saatavuuteen.

Toiminnalliset tavoitteet

Käyttösuunnitelmataavoitteet on johdettu talousarviotavoitteista.

Talousarviotavoite: Alueen asukkaiden elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus on yli valtakunnallisen keskiarvon				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Varhaisen tuen osuus asiakasohjauksessa kasvaa, asukas saa aiemmin tarpeenmukaista tukea.	Muualle kuin Keusoten palveluihin ohjautuneiden osuus neuvonta ja ohjauspalvelussa	Vuoden 2022 tulos % segmentteittäin	Nousee min. 5 % joka segmentissä	Hyvinvointi, terveys, asiakkuudet
Luodaan monialaisessa yhteistyössä asukas- ja asiakaslähtöisiä toimintamalleja sairastavuuden, lihavuuden sekä yksinäisyyden vähentämiseksi ja liikunnan lisäämiseksi.	Kuvattujen toimintamallien määrä (n) ja käyttöönotto (n)	3 kuvattua mallia	HYTE-allianssi kumppanuusmallin mukainen yhteistyö hyvinvointialueen, kuntien, palveluntuottajien ja järjestöjen kesken	Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet

Talousarviotavoite: Palveluketjujen avulla vahvistetaan palvelujen integrointia, palvelujen saatavuutta ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Palveluketjujen ja palvelutarpeen mukaisesti segmentoitujen asiakasprosessin mallintaminen etenee suunnitelman mukaisesti	Palveluketjut ja asiakasprosessit mallinnettu, kyllä / ei Palveluketjujen ja asiakasprosessien tietopohja on luotu, tavoitteet ja mittarit määritetty, kyllä / ei Palveluketjujen ja prosessien omistajuudet ja vastuut on määritetty, kyllä / ei	Prosessiarkkitehtuuri on määritetty Aikuisten päihde- ja mielenterveyspalvelujen asiakasprosessit on mallinnettu Segmentointimalli ja asiakasprofilointikortit on luotu Mallintamisen periaatteet ja toimintaohjeet on vakioitu	Osana tietopohjan luontia parannetaan kirjaamisen laatua mm. säännöllisillä virheistä-ajoilla sekä laaditaan kirjaamisen käsikirja Ikääntyneiden ja työikäisten palveluketjut mallinnetaan suunnitelman mukaisesti Määritetään omistajaroolin vastuut ja nimetään omistajat palveluketjuille ja asiakasprosesseille Aikuisten päihde- ja mielenterveyspalvelujen ja lasten, nuorten ja perheiden palveluketjuille määritetään yhteistyössä (erikoissairaanhoidon Keusote-kunnat) järjestäjän ohjausmittarit	TKIO-palvelut Laatu- ja valvontapalvelut
Kaikki palvelut saavat palautetta Roidun kautta (100 %)	%	84 % (2022)	Yksiköissä on käytössä heidän asiakkailleen soveltuvat monikanavaiset asiakaspalautuskanavat.	Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet, Palvelualueet
80 % muistutuksista käsitelty <30vrk:n sisällä	%	31 % (1–11/2022)	Muistutuksiin liittyvien prosessien kehittäminen ja prosessien jalkauttaminen.	Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet, Palvelualueet
Lean -valmentajaverkosto vahvistuu ja laajenee.	Aktiivisesti valmentavien valmentajien määrä kasvaa (n)	5 valmentajaa	Prosessien kehittäminen valmentajaverkoston kasvattamiseksi. Lean –valmentajakoulutuksen järjestäminen.	Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet, Palvelualueet

Talousarviotavoite: Hyvinvointialueen kustannuskehityksen hallinta				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Sovitut ohjelmat, strategiat ja etenemissuunnitelmat laadittu <ul style="list-style-type: none"> • Toimitilastrategia/-ohjelma/-suunnitelma • IT-kilpailutukset • Automaatio • IT-palvelut • Tuotantostrategia • Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka • IT-investointiohjelma • Viestinnän strategiset linjaukset 	Kyllä / Ei	Ei ole aikaisempaa	Ohjelmat, strategiat ja etenemissuunnitelmat laadittu ja hyväksytty	Yhteiset palvelut/hallinto- ja tukipalvelut Yhteiset palvelut/viestintä Strategia, kehittäminen ja rahoitus/Tietohallinto

Talousarviotavoite: Alueen väestön asioiminen yhdenmukaistuu ja palvelujen saatavuus paranee				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Järjestäjän omavalvonta toteutuu lainsäädännön tavoitteiden mukaisesti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omavalvontaohjelman seurantaan perustuvat havainnot ja toimenpiteet on julkaistu ja raportoitu Kyllä/Ei 2. Palveluntuottajien valvonnan työkalu on otettu käyttöön kaikissa vuoden 2023 valvottavissa kohteissa Kyllä/Ei 3. Omavalvontakoulutukset ovat toteutuneet koulutussuunnitelman mukaisesti Kyllä/Ei 4. Yksikkökohtaiset omavalvontasuunnitelmat on laadittu Kyllä/Ei <p>Omavalvontaseurantaan perustuvien havaintojen ja toimenpiteiden raportointimalli on laadittu Kyllä/Ei</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omavalvontaohjelma 2023–2025 laadittu v.2022 2. Palveluntuottajien valvonnan työkalun esiselvitys ja hankinta v. 2022 3. Ulkoisen ja sisäisen koulutuksen suunnitelma laadittu v.2022 4. Omavalvontasuunnitelmat (sos.) on laadittu, seurannan ja raportoinnin vakioitua mallia ei ole laadittu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omavalvontaohjelman toteutumisen seuranta, raportointi ja havaintojen sekä niiden perusteella tehtävien toimenpiteiden julkaiseminen järjestämislain (612/2021)40 §:n edellyttämällä tavalla. 2. Palveluntuottajien valvonnan työkalun käyttöönotto ja toimintamallien yhdenmukaistaminen. 3. Omavalvontakoulutusten järjestäminen. 4. Omavalvontasuunnitelmien mukaisen seurannan ja raportointimallin vakiointi toimintayksiköissä. 	Laatu- ja valvontapalvelut
Asukkaat saavat monialaista lähineuvontaa koko hyvinvointialueella.	Käynnistetyt lähineuvonnan toimintamallit	1 monialainen lähineuvontapiste (12/2022)	Uudet lähineuvonnan toimintamallit luodaan	Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet, Tepasa

Asukkaat saavat tukea ja neuvontaa taloudellisiin kysymyksiin yhdellä kontaktilla	Taloudellisen tuen ja neuvonnan keskitetty toimintamalli luotu (kyllä/ei) käyttöön otettu (kyllä/ei)	Toimintaa ei keskitetty eikä mallinnettu.	Taloudellisen tuen ja neuvonnan keskitetty toimintamalli luodaan ja otetaan käyttöön asiakasohjauksyksissä	Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet
Asukkaat saavat tietoa ja tuntevat hyvinvointialueen palvelut	50 % Keusoten alueen asukkaista on tietoisia ja saaneet riittävästi tietoa hyvinvointialueen palveluista	Bränditutkimus 2022 - 31 %	Taktisen viestinnän vuosikellot laadittu yhdessä palvelualueiden kanssa. Kaksi uutta asiakasviestinnän keinoa otettu käyttöön	Yhteiset palvelut / viestintä

Talousarviotavoite: Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaan tietopohjaa ja järjestäjän vaikuttavuusperusteista ohjausta				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tuosalue
Vaikuttavuusperusteisen ohjausmallin laadinta	Käynnistetty kyllä / ei	-	Käynnistetään vaikuttavuusperusteisen ohjausmalliin työstäminen	TKIO-palvelut
Järjestäjän vaikuttavuusperusteinen ohjaus 2023–2025	Diabeteksen hoidon vaikuttavuuspilotti käynnistyy kyllä/ei Ikäihmisen palvelukokonaisuuden vaikuttavuuspilotin valmistelu käynnistyy, kyllä / ei Mielenterveysasiakkaiden palvelukokonaisuuden vaikuttavuuspilotti käynnistyy, kyllä / ei	-	Diabeteksen hoidon vaikuttavuuspilotti Ikäihmisen palvelukokonaisuuden vaikuttavuuspilotin käynnistäminen Mielenterveysasiakkaiden palvelukokonaisuuden vaikuttavuuspilotti käynnistyy yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa	TKIO-palvelut
TKIO-ohjelma	Laadittu kyllä / ei	-	Laaditaan hyvinvointialueelle TKIO-ohjelma	TKIO-palvelut

Kustannusvaikuttavuutta tukeva tiedolla johtamisen etenemissuunnitelma laadittu	Kyllä/Ei	Ei	Laaditaan hyvinvointialueelle Tiedolla johtamisen etenemissuunnitelma	Strategia, kehittäminen ja rahoitus /Tietohallinto
---	----------	----	---	--

Talousarviotavoite: Palvelurakenteen painopistettä muutetaan ennaltaehkäisevään suuntaan				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Yhteensovitettuja palveluita käyttävien ja paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden tunnistaminen ja oikeisiin palveluihin ohjaus	Segmentointi ja ohjausmalli on luotu	Segmentointi ja ohjausmallia ei ole vakioitu	Tietopohjaa kehitetään niin, että tunnistetaan ja segmentoidaan yhteensovitettuja palveluita käyttävät	Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet TKIO-palvelut Tietohallintopalvelut

Talousarviotavoite: Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen ja työnantajan vetovoimaisuuden lisääminen				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Enemmän ennustettavuutta henkilöstöasioiden johtamiseen	Esihenkilön työpöytä sisältää Työelämän laatuindeksin (automaatio) Esihenkilön työpöytä sisältää HR-tiedot mm. poissaolot, koulutuspv:t, vaihtuvuus yms. (nyt Sarastia Bi)	Työelämänlaatuindeksi laskettu exelissä Sarastia tuottanut tiedot Sarastia -Bi, tiedot päivittyvät 1 x kk	Työelämän laadun seuranta - mittari esihenkilöiden työpöydälle (Keva-projekti) - HR-tiedot power-Bi (Keusote), reaaliaikainen päivittyminen	Yhteiset palvelut / Henkilöstöpalvelut
Kyvykkyydet ja osaaminen parhaaseen käyttöön	Esihenkilöiden ja asiantuntijoiden lkm, jotka valmistuneet KeuAkatemian hvalle räätälöidystä tutkintoon johtavasta koulutuksesta	KeuAkatemian räätälöidyistä tutkintoon johtaneista koulutuksista valmistuneita vuonna 2022 1 kpl (käynnistynyt 2022)	KeuAkademia esihenkilöiden ja asiantuntijoiden kyvykkyyden vahvistamisessa: Tavoitearvo: Tutkintoon johtavista räätälöidyistä koulutuksista valmistuneita 10 kpl	Yhteiset palvelut / Henkilöstöpalvelut

	<p>Koulutuspäivien lkm/tt</p> <p>Valmistuneiden kehityskeskustelujen lkm Oivassa</p> <p>Perehdyttämismalli ja materiaalit sähköisessä muodossa Oivassa: Kyllä /Ei</p>	<p>Koulutuspäivät 1,8 kpl / tt</p> <p>Uusi toimintatapa, joten lähtötaso 0</p> <p>Uusi toimintatapa, lähtötaso 0</p>	<p>Koulutussuunnitelman mukaisten koulutusten toteuttaminen ja Oivan koulutuskalenterin sekä Populuksen käyttö koko hvalla Tavoitearvo: Koulutuspäivien lkm 2,5 kpl/tt</p> <p>Valmistuneiden kehityskeskustelujen prosenttiosuus henkilöstömäärästä Oivassa 100%</p> <p>Perehdyttämisen kehittäminen ja yhtenäistäminen sähköiseen muotoon Oiva -osamisen hallintajärjestelmässä Kyllä / Ei</p>	
<p>Työelämän laadun (QWL) parantuminen on lisännyt työnantajan pito- ja vetovoimaa (riittävä henkilöstö, johtaminen, toimintakulttuuri, henkilöstön hyvinvointi), tavoitearvo 57%</p>	<p>Työelämänlaatuindeksi eli Keusoten Syke -mittaus x 4/v</p>	<p>Kuntayhtymän tulos joulukuulta 2022 QWL 57 %.</p>	<p>Arvosta ja vaikuta toimenpiteohjelman toimenpiteet henkilöstön pito- ja vetovoiman lisäämiseksi Tavoitearvo vuonna 2023: työelämän laatuindeksi 57 %</p>	<p>Yhteiset palvelut / Henkilöstöpalvelut</p>
<p>Sisäiset työelämän laadun ja johtamisen kehittämisen palvelut vahvistuvat</p>	<p>Sisäisten palvelutapahtumien määrä (esihenkilötyön, johtamisen, toimintatapojen ja Keusoten kulttuurin kehittäminen)</p>	<p>Vuosi 2022 190 kpl</p>	<p>Palveluiden entistä parempi tuotteistaminen, tilauspalvelun kehittäminen (JELPPI & Guidin) sekä mittaroinnin kehittäminen</p>	<p>Yhteiset palvelut /Henkilöstöpalvelut</p>
<p>Kulttuurin kehittäminen</p>	<p>Kulttuuripelin pelanneiden määrä 800</p>	<p>Uusi toimintatapa</p>	<p>Palvelumallin kehittäminen ja tuen tarjoaminen pelaamiseen</p>	<p>Yhteiset palvelut/ Henkilöstöpalvelut</p>
<p>Henkilöstön pysyvyys ja saatavuus</p>	<p>Henkilöstön lähtövaihtuvuus</p>	<p>Osuus 8,8 % (vuosi 2022)</p>	<p>Myönteinen viestintä ja teot ovat parantaneet työnantajakuvaa</p>	<p>Yhteiset palvelut</p>

	Henkilöstön vuokrauspalveluiden osuus palkkakustannuksista Työnantaja-/rekrymarkkinointisuunnitelma laadittu kyllä/ei		Henkilöstön vaihtuvuus% <12 %	
Tyytyväisyys asiakas- ja potilastietojärjestelmän (KUOVI) käyttöönottoon	Asiakastyytyväisyys käyttöönottojen osalta	Kaikkien käyttöönottojen keskiarvo	4/5	Strategia, kehittäminen ja rahoitus/Tietohallinto

Taloudelliset tavoitteet

HYVINVOINTIALUEEN JOHTO SEKÄ STRATEGINEN KEHITTÄMINEN JA TUKIPALVELUT -KOKONAISUUS	KS 2023
TOIMINTATUOTOT	2 184 500
Myyntituotot	1 359 500
Tuet ja avustukset	825 000
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 995 785
TOIMINTAKULUT	-86 969 240
Henkilöstökulut	-51 567 019
Palvelujen ostot	-29 353 737
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-471 000
Avustukset	-1 064 000
Muut toimintakulut	-4 513 484
TOIMINTAKATE	-82 788 955
VUOSIKATE	-82 788 955
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 922 465
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 922 465
TILIKAUDEN TULOS	-84 711 420
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-84 711 420
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-84 711 420

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue

Vastuhenkilö: palvelujohtaja Mari Patronen

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue jakautuu kolmeen tulosalueeseen: Kotona asumista tukevat palvelut, Ympäri vuorokautiset palvelut sekä Vammaisten palvelut

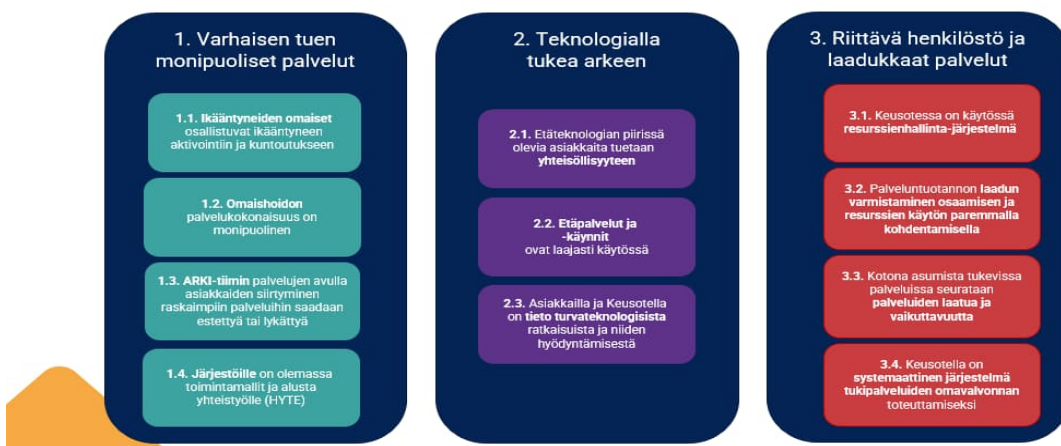
Kotona asumista tukevat palvelut

Kotona asumista tukevat palvelut koostuvat säännöllisen kotihoidon palveluista, ikääntyneiden sosiaalityöstä- ja sosiaaliohjauksesta, omais- ja perhehoidosta, muistihoidosta sekä tukipalvelujen rekisteröinnistä ja valvonnasta. Kotona asumista tukevien palvelujen piirissä olevat asiakkaat tarvitsevat tukea tai hoivaa pärjätäkseen omassa kodissaan.

Kotona asumista tukevissa palveluissa tuotetaan sekä sosiaalihuoltolain että terveydenhuoltolain mukaisia palveluja. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton koulutukset, asiakasdokumenttien siirrot ja haltuunotto vaativat resursointia koko vuodelle.

Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille -hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka. Hankekokonaisuus jakautuu kolmeen osaprojektiin (kuva alla): varhaisen tuen monipuoliset palvelut, teknologialla tukea arkeen sekä riittävä henkilöstö ja laadukkaat palvelut. Vuoden 2023 keskeiset kokonaisuudet: kotihoidon etähoivan kehittäminen digi – palvelukeskukseksi, kotihoidon laadun ja vaikuttavuuden mittaamisen toimintamallin luominen ja käyttöönotto, resurssienhallinnan yhtenäisen toimintamallin luominen ja käyttöönotto sekä omaishoidon tuen palvelukokonaisuuden ja omaishoidon vapaanaikaisen hoidon monipuolistaminen.

Osaprojektit tavoitteineen



Sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain 1.1.2023 voimaan tulleet muutokset edellyttävät toimenpiteitä kuten palvelujen myöntämisen perusteiden ja soveltamisohjeiden päivittäminen.

Hyvinvointialueen velvoite on järjestää tukipalveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä. Palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnissa tulee käyttää RAI-toimintakykymittaria. Yksityisten palveluntuottajien omavalvontavastuu kasvaa, jonka toteutumista valvotaan. Kotihoitoa tulee järjestää asiakkaan tarpeen mukaan kaikkina vuorokauden aikoina; kotihoidon asiakkaan tulee saada hänelle myönnetty palveluaika; kotihoidon hoitajan työajan tulee kohdentua asiakastyöhön. Tavoitetaso on, että kotihoidon henkilöstön työajasta 55 % kohdentuu asiakkaan luona tapahtuvaan työhön.

Tukipalvelujen ja hoivapalvelujen tuottamisessa hyödynnetään teknologisia ratkaisuja enenevässä määrin. Vuodelle 2023 kotihoidon etäkäyntien määrän tavoite on 9 % kotihoidon käynneistä ja lääkerobottien määrän tavoite on 180 laitetta. Etäpalvelujen lisääminen kotihoidon käynnejä korvaavana palveluna vapauttaa resurssia välttämättömään asiakkaan kotona tapahtuvaan hoivatyöhön. Päiväaikaisen toiminnan tuottamistapoja tarkastellaan uudelleen toiminnan järjestämiseksi kustannustehokkaasti.

Tavoitteena on lisätä ikäihmisten perhehoitoa. Perhehoidon kehittäminen käynnistyy projektina yhteistyössä vammaispalvelujen ja lastensuojelun kanssa. Tavoitteena on omais- ja perhehoidon ja henkilökohtaisen avun Keusote-tasoinen keskus.

Jatkuvassa henkilöstövajeessa kotihoidon henkilöstön lisä- ja ylitöiden tekemisen tarvetta pyritään vähentämään työhyvinvoinnin parantamiseksi. Oman henkilöstön rekrytointiin panostetaan yhteistyössä rekrytoinnin kanssa. Lisäksi hankitaan tilannekohtaisesti harkinnanvaraisesti vuokratyövoimaa välttämättömään asiakastarpeeseen perustuen. Henkilöstövajeesta johtuen on kilpailutettu alueellisesti noin 150 Hyvinkään kotihoidon asiakkaan hoitotyön hankinta. Entuudestaan Hyvinkään Parantolan alue on hoidettu ulkoisen palveluntuottajan toimesta ja uuden kilpailutuksen myötä hankinta laajenee koskemaan lisäksi Hyvinkäänkylän ja Martin alueita. Kilpailutettu palveluntuottaja aloittaa palvelutuotannon laajennetulle alueelle helmikuussa 2023.

Ympärivuorokautiset palvelut

Ikäihmisten ympärivuorokautisten palvelujen tulosalueella tuotetaan sekä sosiaalihoitolain että terveydenhuoltolain mukaisia palveluja. Keskeiset palvelukokonaisuudet ovat:

- Yhteisöllinen asuminen
- Lyhyt- ja pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen
- Ikäihmisten kriisihoito (tilapäinen kiireellinen hoito)
- Ikäihmisten ja vammaisten palvelujen ostoasumispalvelujen valvonta
- Keusoten kuntoutuskeskuksen hoitotyön palvelut

lääkkäiden asumispalvelujen käsitteistö muuttui 1.1.2023 alkaen lakimuutosten vuoksi. läkkäiden asumispalveluja ovat lakiuudistuksen mukaan tilapäinen, yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen. Monimuotoisten asumis- ja

palvelukokonaisuuksien edistämiseksi lakiin on lisätty säännökset, joilla mahdollistetaan erilaisten asumispalvelumuotojen toteuttaminen samassa rakennuskokonaisuudessa.

Yhteisöllinen asuminen (SHL 21b§) korvaa tavallisen palveluasumisen. Yhteisöllinen asuminen on sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle esteettömän, turvallisen ja hänen tarpeitaan vastaavan asunnon, jossa on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Muut asiakkaan tarvitsemat palvelut, kuten kotihoito ja muut kotiin vietävät palvelut järjestetään erikseen ja palvelua voi tarvittaessa saada myös yöaikaan. Kotihoito sisältää asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä toimintakykyä ja vuorovaikutusta edistävän toiminnan ja muun henkilön suoriutumista tukevan toiminnan. Asiakkaan tarvitsemat muut palvelut voi tuottaa myös yksi tai useampi muu palveluntuottaja kuin yhteisöllisen asumisen tuottaja.

Tehostetun palveluasumisen käsitteen korvaa jatkossa ympärivuorokautisen palveluasumisen käsite. Ympärivuorokautinen palveluasuminen on sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja asiakkaan ympärivuorokautiseen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen. Asumisyksikön on oltava esteetön ja turvallinen. Lisäksi asumisyksikössä on oltava tarjolla asukkailleen järjestettyä yhteisöllistä toimintaa.

Sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain 1.1.2023 voimaan tulleet muutokset vaikuttavat ympärivuorokautisten palvelujen asukkaiden hyvinvointiin, toimintakykyyn ja palvelukokonaisuuteen merkittävästi. Tavoitteena on kehittää asumisen ratkaisuja ja tehostaa omavalvontaa. Tulosalue vastaa ostettujen asumispalvelujen ohjauksesta ja valvonnasta. Oma- ja valvonnan tehostamisella on tarkoitus varmistaa, että sekä omat, että ostopalvelut ovat laadukkaita, vaikuttavia, turvallisia ja lainmukaisia.

lääkkään henkilön asumisessa on tavoitteena, että hän voi asua ja pärjätä omassa kodissaan, johon hän saa riittävät ja yksilöllisten tarpeidensa mukaiset palvelut riittävän varhain ja oikea-aikaisesti. Tällöin yhteisölliseen asumiseen ja etenkin ympärivuorokautiseen palveluasumiseen ohjautuminen siirtyy merkittävästi, on oikea-aikaista ja palvelussa oloaika lyhenee. Yhteisöllisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen ratkaisuja kehitetään aktiivisella yhteistyöllä kuntien ja rakennuttajien kanssa osana välimuotoisen asumisen kokonaisuutta. Jos yhteisöllisen asumisen toteuttamisessa onnistutaan hyvin, ohjataan ympärivuorokautiseen palveluasumiseen vain niitä asukkaita, jotka tarvitsevat ympärivuorokautisesti läsnä olevaa hoitohenkilöstöä. Yhteisöllisen asumisen asukkaiden toimintakykyä edistää asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyys.

Kotona asumista ja pärjäämistä tuetaan myös kuntouttavalla lyhytaikaishoidolla. Tavoitteena on luoda lyhytaikaishoitoon vakioidut toimintatavat, joiden avulla toiminnan sisältöä yhtenäistetään ja parannetaan.

Ikäihmisten ostoasumispalveluiden hankintaa ohjataan puitesopimuksen mukaan edullisimpiin yksiköihin. Ostoasumispalveluiden hinnankorotukset vuodelle 2023 ovat

poikkeuksellisen suuria. Syynä hintojen korotuksiin on valtakunnallinen, yleinen käyttökustannushintojen nousu, henkilöstön saatavuushaasteet ja vanhuspalvelulain hoitotyön mitoitukseen tuleviin muutoksiin vuodelle 2023 varautuminen. Hinnankorotuksiin on varattu 7 meur. määräraha. Ostoasumispalvelun valvontakokonaisuus muodostuu toimintayksiköiden omavalvonnasta sekä viranomaisvalvonnasta. Valvonnan painopisteenä ovat omavalvonnan tukeminen sekä riittävä ja asiakkaiden tarpeita vastaava henkilöstörakenne ja -mitoitus. Hyvinvointialueen valvonnassa otetaan käyttöön hybridimalli sekä laatuportti -ohjelma dokumentoinnin, raportoinnin ja seurannan välineeksi.

Tulosalue tuottaa hoitotyön palvelut Keusoten kuntoutuskeskukseen, jonka toimintaa johdetaan monialaisesti yhdessä kuntoutuspalvelujen kanssa. Kuntoutuskeskus tuottaa fyysiatrista, neurologista ja geriatrasta vaativaa osastokuntoutusta. Kuntoutuskeskus toimii tiiviissä yhteistyössä erikoissairaanhoidon, akuuttiosastojen, avokuntoutuspalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa. Toiminnan päämäärää on tukea kuntoutumista siten, että kuntoutujat pystyvät asumaan kotonaan omatoimisin mahdollisimman pitkään ja ehkäistään heidän siirtymistään raskaampiin palveluihin.

Vuonna 2023 jatketaan Kuntoutuskeskuksen toimintamallien, ydinprosessien, yhteisöohjautuvuuden ja jaetun johtajuuden käytäntöjen juurruttamista. Tärkeä osa moniammatillista jaettua johtajuutta ja yhteisöohjautuvuutta, on tiimityöskentely, johon panostetaan vuonna 2023. Hoitotyön osalta painopistealueet ovat kliinisen osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen, rakenteisen kirjaamisen kehittäminen, moniammatillisen yhteistyön kehittäminen ja osaamisen jakaminen. Henkilöstöressurssien osalta keskiössä on etenkin sairaanhoitajien määrän lisääminen, koska kaikkiin vakansseihin ei ole saatu palkattua työntekijöitä.

Hoitohenkilöstön rekrytoinneissa jatketaan ja etsitään edelleen tehostamiskeinoja yhteistyössä HR-palveluiden kanssa. Lisäksi hankitaan suunnitelmallisesti vuokratyövoimaa henkilöstöressursseihin ja asiakastarpeeseen perustuen. Oppilaitosyhteistyön merkitys huomioidaan tärkeänä osana hoitohenkilöstön työllistymisessä ympärivuorokautisten palvelujen yksiköihin. Henkilöstön saatavuuden varmistamisessa hyödynnetään vahvasti myös kansainvälistä rekrytointia. Lisäksi mahdollistetaan hoitotyöntekijöiden urapolulla eteneminen tulosalueen tarpeita vastaavasti ja sitä kautta parannetaan työnantajakuva.

Vammaisten palvelut

Vammaispalvelut jakaantuvat varsinaisiin vaikeavammaisille suunnattuihin vammaispalveluihin, kehitysvammaisten palveluihin sekä alle 65-vuotiaiden omaishoidon tukeen.

Vammaispalvelujen kysynnässä ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia, lukuun ottamatta henkilökohtaisen avun palveluita, joiden kohdalla palveluiden kasvun arvioidaan edelleen jatkuvan. Mahdollinen vammaislainsäädännön muutos voi laajentaa vammaisuuden käsitettä ja aiheuttaa merkittävää asiakasmäärän kasvua.

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut haasteellista ja tämä tilanne tulee todennäköisesti jatkumaan myös tulevina vuosina. Rekrytointien viivästyminen ruuhkauttaa palvelujen järjestämistä.

Päättyneen vuoden aikana on ollut merkittäviä ongelmia asiakkaiden palvelujen järjestämisessä ostopalveluina toteutetuissa palveluissa myös palveluntuottajien työntekijärekrytointien vaikeuduttua. Palveluntuottajien omiin rekrytointeihin ei ole odotettavissa merkittävää parannusta myöskään tulevina vuosina. Tämä on hidastanut asiakkaan päätösprosessia sekä aiheuttanut lisääntyviä kustannuksia vammaispalveluihin palveluvaihtoehtojen ollessa aiempaa rajatumpia. Palveluntuottajat ovat lähestyneet vammaispalveluja hinnankorotusesityksillä kuluttajahintojen noustua sekä voidakseen korottaa työntekijöiden palkkatasoa työvoiman takaamiseksi.

Vuoden 2023 aikana viimeistellään Vammaispalvelujen ja Etevan kehitysvamma palvelujen vuoden vaihteessa tapahtunut yhdistyminen. Käytännössä yhdistyminen näkyy tarpeena yhdistää toimintakäytäntöjä, hioa palveluprosesseja ja yhtenäistää ohjeita. Vammais palvelujen kohdalla muutoksella on merkittäviä vaikutuksia toiminnassa, kun Etevan palvelut ovat siirtyneet osaksi Keusoten palveluja, esimerkiksi henkilöstön määrä on kasvanut aikaisemmasta n. 120 työntekijästä n. 400 työntekijään. Eteva kuntayhtymän Keusoten alueella sijaitsevat n. 20 asumisyksikköä ja päiväaikaisen toiminnan yksikköä on liitetty Keski-Uudenmaan hyvinvointialueeseen. Ennen yhdistymistä Keusotella oli neljä kehitysvammaisten asumisyksikköä ja viisi päiväaikaisen toiminnan yksikköä. Muutoksella ei ole vaikutusta kokonaiskustannuksiin, koska ostopalvelut tulevat vähentymään samassa suhteessa. Oman palvelutuotannon vahvistuminen kehitysvammaisten päiväaikaisessa toiminnassa ja asumispalveluissa, mahdollistaa myös yksiköiden nykyistä paremman erikoistumisen.

Eteva on ollut asiakasmäärältään merkittävin perhehoidon toteuttaja Keusoten vammais palveluille. Organisaatiomuutoksen myötä perhehoidon oma toiminta on aiempaa vahvem malla pohjalla. Tavoitteena on aloittaa yhdessä vammais palvelujen, ikäihmisten palvelujen ja lastensuojelun yhteistyönä kuluvan vuoden aikana perhehoidon, omaishoidon ja henkilökohtaisen avun projekti. Projektissa on tavoitteena yhdistää perhehoidon, omaishoidon tuen ja henkilökohtaisen avun palkan- ja palkkionmaksujen prosessit ja käytännöt yhteisen henkilöstön avulla. Yhdistymisessä on mahdollista saada myös runsaasti muita synergia etuja esimerkiksi perhehoitajien rekrytoinnissa ja koulutuksessa sekä omaishoidon prosessien yhdistämisen kautta. Projektin kokonaiskestoksi on arvioitu 3 vuotta.

Etevan ja Keusoten vammais palvelujen integroitumisen myötä ovat keskiössä palvelujen ja eri toimintayksiköiden toimintatapojen, toiminnan sisällön ja palvelun laadun yhdenmu kaistaminen. Tämän arvioidaan vievän paljon johdon, esihenkilöiden ja asiantuntijoiden työaikaa tulevana vuonna. Muutokset näkyvät erityisesti asumispalveluissa ja päiväaikai sessa toiminnassa.

Vammaissosiaalityön henkilöstö toimii kahdesta työpisteestä käsin: Järvenpäästä ja Hyvinkäältä. Asiakasvastaanottoja pidetään kaikissa kunnissa, ja työtä tehdään monin osin kotikäynnein eikä palvelun keskittämällä heikennetä asiakkaan saamaa palvelua tai liisätä asiakkaan matkustamista.

Vammaispalvelujen tulosalueen keskeisimpiä kilpailutuksia palvelujen hankinnoissa tulevat olemaan vaikeavammaisten asumispalvelut ja päivätoiminta sekä vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut.

Vammaispalvelujen tavoitteena on keskittyä myöntämään palveluja niille asiakkaille, joiden palvelujen tarve johtuu pitkäaikaisesta vammasta, sairaudesta tai kehitysvammasta ja asiakkaan tarpeisiin ei pystytä vastaamaan ensisijaisen lainsäädännön avulla. Keskittämällä myöntämään palveluja entistä tiukemmin vammaispalvelujen myöntämiskriteerit täyttyviin asiakkaisiin, voidaan palvelujen asiakasmäärien kasvua hillitä ja silti turvata vammaisten henkilöiden välttämättömien palvelujen saanti.

Keusoten tuottavuusohjelmaan sisältyvinä ja merkittävänä kustannussäästöä tuovina tavoitteina ovat asumisen keventäminen panostamalla erityisesti tuettuun asumiseen sekä henkilökohtaisen avun ja kuljetuspalvelujen kehittäminen. Asumisen keventämishankkeen avulla mahdollistetaan asiakkaiden asuminen nykyistä useammin omissa kodeissaan, raskeampien asumismuotojen sijasta. Henkilökohtaisen avun hankkeessa otetaan käyttöön henkilökohtainen apu tuottamalla palvelu omana toimintana. Hankkeen tarkoituksena on varmistaa asiakkaiden palvelujen saanti nykyistä paremmin ongelmatilanteissa ja saada ostopalvelujen kustannuskasvu tasaantumaan. Etenkin usein ja lyhyitä aikoja kerrallaan tapahtuvaa henkilökohtaista apua on ostopalveluja kustannustehokkaampaa tuottaa omana toimintana.

Vammaisten palveluissa kiinnitetään huomiota myös asiakaslähtöisyyteen ja uudenlaisten palvelujen sekä toimintatapojen löytämiseen. Palveluja ja toimintaa kehitetään Lean-menetelmää käyttäen, tavoitteena on jatkuva toiminnan ja laadun parantaminen, työn vakioiminen ja hyvä päivittäisjohtaminen. Koko henkilöstö sekä asiakkaiden edustajat ovat palvelujen kehittämisen osalta aidosti mukana toiminnan kehittämisessä. Tiimejä kannustetaan yhteisöohjautuvuuteen, jonka edellytyksenä on selkeä kokonaiskuva toiminnan tavoitteista ja päämääristä.

Vammaispalvelujen toiminta on taloudellista, kustannustehokasta ja vastuullista. Prosessien laatua valvotaan ja kehitetään niin ostopalveluissa kuin omassa toiminnassa yhtenäisillä mittareilla ja asiakastytyvyyttä seurataan säännöllisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Käyttösuunnitelmatavoitteet on johdettu talousarviotavoitteista.

Talousarviotavoite: Palveluketjujen avulla vahvistetaan palvelujen integrointia, palvelujen saatavuutta ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Perhehoidon lisääminen	Perhehoidon asiakkaiden määrä, tavoite 14 asiakasta vammaispalvelujen pitkäaikaisessa perhehoidossa Kotona asumista tukevissa palveluissa	Vammaispalvelujen pitkäaikaisessa perhehoidossa 10 asiakasta Kotona asumista tukevissa palveluissa:	Tulosalueiden yhteistyönä toteutettava PERHO –projekti perhehoitajien rekrytoinnin tehostaminen uusien perhehoitajien valmennus	IKVA Vammaispalvelut Kotona asumista tukevat palvelut
Omaishoidon palvelukokonaisuuden kehittäminen	Omaishoidon palvelukokonaisuuden kuvaaminen ja toimintaprosessien kuvaaminen		Kokonaisuus kehitetään sekä PERHO –projektissa että TulKoti -projektissa PERHO –projekti* TulKoti -projekti*	IKVA/kotona asumista tukevat palvelut vammaispalvelut
Ikäntyneiden lyhytaikaishoitoa käytetään omaishoidon vapaanaikaisen hoidon vaihtoehtona	Ikäntyneiden lyhytaikaishoito tavoittaa useampia omaishoidon asiakkaita.	Omaishoitajien määrä kokonaisuudessaan 619 Keusoten alueella / lyhytaikaishoidon palvelua käyttävien omaishoidon asiakkaiden määrä 184 (29,7 %). 435 omaishoidon asiakasta ei käy säännöllisillä lyhytaikaishoidon jaksoilla.	Tarvekartoitus omaishoidon asiakkaille, tiedottaminen omaishoidon vapaiden toteutusmahdollisuuksista	IKVA / Kotona asumista tukevat palvelut

Ikääntyneiden kotihoidon raskaampaa palvelua korvataan etäpalvelujen ja teknologisten ratkaisujen käytön laajentamisella	Kotihoidon etähoivan käyntien määrä 9 % kotihoidon kotikäynneistä Lääkerobottien määrä 180 laitetta	Lähtötilanne etähoivan käyntien määrä kotikäynneistä 7 % Lähtötilanne 135 laitetta	Kotihoidon keskitetyn etähoivayksikön laajentaminen Ikääntyneiden kotona asumista tukevien palvelujen digi-palvelukeskukseksi. Kehitetään TulKoti-hankkeessa osana etähoivayksikön kehittämistä	IKVA / Kotona asumista tukevat palvelut
Etäpäivätoimintamallin kehittäminen	Etäpäivätoiminnan asiakkuuksien segmentointi	Vakioitu toimintamalli puuttuu		

* Perhehoidon, omaishoidon tuen ja henkilökohtaisen avun toimintojen keskittäminen yhteiseen yksikköön vuosina 2023-2025 -hanke

*Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille -hanke

Talousarviotavoite: Hyvinvointialueen kustannuskehityksen hallinta				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Ikäihmisten ostoasumispalveluiden hankintaa ohjataan puitesopimuksen edullisimpiin ostopalvelu yksiköihin.	60 % asiakkaista sijoittuu asetetun tavoitehinnan mukaisesti ympärivuorokautisiin palveluasumisen ostoyksiköihin	41 %	Ohjataan ja valvotaan sijoituspäätöksiä, jotta ohjautuminen edullisiin vaikuttaisi (tavoitehinnan asettaminen haasteellista hinnankorotusten vuoksi ja kuntakohtaisten paikkaerojen vuoksi ARA-rahoitettujen yksiköiden osalta)	IKVA / ympärivuorokautiset palvelut
	80 % asiakkaista sijoittuu asetetun tavoitehinnan mukaisesti yhteisöllisen asumisen ostoyksiköihin	64 %		
Kehitysvammaisten oman tuotannon asumisyksiköiden tehokas käyttöaste	Käyttöaste	86 %	Sujuva asumispalveluun sijoittamisen prosessi ja vapaiden paikkojen nopea täyttämisen / tavoitteena käyttöaste 100 %	IKVA/vammaispalvelut

Vammaispalvelujen asumispalvelujen rakenteen keventäminen	Ympäri vuorokautisen asumisen suhteellisen osuuden vähentyminen verrattuna omana palveluna toteutettuun tuettuun asumiseen	37 % omana palveluna toteutettua tuettua asumista	Tuetun asumisen palvelurakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen / tavoitteena 40 % osuus	IKVA/vammaispalvelut
---	--	---	--	----------------------

Talousarviotavoite: Alueen väestön asioiminen yhdenmukaistuu ja palvelujen saatavuus paranee				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Ikäihmisten palvelujen koko asiakaspolun mallintaminen	Asiakkaiden jakautuminen eri asiakassegmentteihin	Kuvataan asiakaspolku ja aloitetaan asiakassegmentointi	Asiakaspolku on kuvattu ja tunnistettu asiakassegmentit palveluissa	IKVA/ kotona asumista tukevat palvelut Ympäri vuorokautiset palvelut
Asiakastarpeiden huomiointi palvelun saavutettavuudessa	Lyhytaikaishoidon palvelun käyttö lisääntyy yli 65 vuotiaiden osalta. Eri asiakasryhmien volyymin kasvu. Asiakaspalaute saavutettavuuteen liittyen, tarjotusta paikasta kieltäytyvien määrä ja syyt	Lyhytaikaishoidon +65 vuotiaista 255 eri asiakasta käyttää tällä hetkellä lyhytaikaishoidon palvelua, heistä omaishoidon asiakkaita 184 ja muita asiakkaita 71. Kieltäytyvien määrään ja syihin ei saada lähtötietoa vielä, koska ei ole tähän mennessä kerätty	Hyödynnetään tehtyjä kartoituksia omaishoitajien tarpeista. Lyhytaikaishoidon sisällön ja keston variaatioiden tarkennus tarveperusteisesti (koko vrk, osavrk, tunti) Aloitettu keräämään 25.1.2023 alkaen	IKVA/ Ympäri vuorokautiset palvelut
Etevan ja Keusoten vammaispalveluiden yhdistyminen hyvinvointialueella asiakaslähtöiseksi palvelukokonaisuudeksi	NPS	-50 (syyskuu 2022)	Tehostetaan asiakaspalautteen keräämistä ja palaute huomioidaan palveluiden kehittämisessä NPS tavoitetaso: 37	IKVA/ Vammaispalvelut

Talousarviotavoite: Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja järjestäjän vaikuttavuusperusteista ohjausta

Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Tarvitaan ikääntyneiden asiakkaiden palvelupolun ja kustannusten seuranta- ja raportointijärjestelmä, ja tieto on oltava reaaliaikaista.	Kuukausitason tieto asumispalveluun sijoitettujen asiakkaiden vrk-hinnasta suhteessa tavoitehintatasoon	Lähtötasotietona puitesopimuksen keskihinta vuodelta –22 ja käytettyjen paikkojen keskihinta -22	Seurataan kuukausittain keskiarvohinnan kehittymistä ja puututaan tarvittaessa hintaohjauksella (uusi keskiarvohinta saadaan asumispalvelujen osastoista kun uusi hintataulukko on valmis ja hinnankorotusneuvottelut käyty)	IKVA/ Ympäri vuorokautiset palvelut

Talousarviotavoite: Palvelurakenteen painopistettä muutetaan ennaltaehkäisevään suuntaan				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
<p>Iäkäs henkilö saa riittävät ja yksilöllisten palvelutarpeidensa mukaiset palvelut oikea-aikaisesti, jolloin ympärivuorokautiseen asumiseen ohjautuminen saattaa myöhentyä merkittävästi (on oikea-aikaista) ja ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asumisaika lyhenee.</p>	<p>RAI (kansallisesti ja kansainvälisesti validi toimintakykymittari, lakisääteisesti pakollinen 1.4.-23 alkaen), josta saadaan koottua asukkaan ja yksikön kustannuspainoarvo (RUG). Kustannuspaino kertoo asukkaan palveluun tarvittavan henkilöstö- ym. resursin määrästä.</p> <p>Asiakkaan palvelupolun eteneminen: Jonotusajat ja toimintakyvyn muutos jonotusaikana</p> <p>Asiakkuuksien %- osuus palveluittain: asiakkaiden kokonaisuudessa ostot ja omat yhteensä ja sen jakautuminen yhteisölliseen ja ympärivrk asumiseen</p>	<p>Kustannuspainot RUG: - Kotihoito 1.14 (tehtyjen RAI-päivitysten kattavuus heikko) - Yhteisöllinen asuminen 0.66 - Ympäri- ym. palveluas. 0.91</p> <p>Lähtötaso 10,3 % (138) yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen 89,7 % (1333)</p>	<p>Kotona asumista tuetaan ja kun asiakkaan palvelun tarve kasvaa hän pääsee oikeaan aikaan porrastettujen asumispalvelujen piiriin. Ympäri- ym. palveluasumisen asukkaiden kustannuspaino lähempänä yhtä.</p> <p>Kuvataan iäkkään henkilön palvelupolun kuvauksen työstössä myös eri vaiheiden toimintaohjeet ja niissä seurattavat asiat</p> <p>Asiakkuuksien %-osuus palveluiden välillä kääntyy asiakasmäärien ja palvelun pituuden suhteen -- lisätään yhteisöllisen asumisen osuutta. Tavoitetaso 15 % asiakkuuksien osuus yhteisöllisessä asumisessa 85 % ympärivrk palveluasumisessa</p>	<p>IKVA/ Kotona asumista tukevat palvelut Ympäri- ym. palveluasumiset palvelut</p>

Talousarviotavoite: Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen ja työnantajan vetovoimaisuuden lisääminen				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Vakinaisen henkilötyön täyttöasteen nostaminen ja vetovoimaisuuden lisääminen	Henkilöstön vaihtuvuus Hakijoiden määrä / avoin tehtävä	Määrä 11/2022 vaihtuvuus vakituudessa henkilöstössä 16 % Hakijamäärä avoimiin lähihoitaja tehtäviin: 1-4/haku, sairaanhoitaja 0-1/haku, Ohjaaja 4-8/haku, Sosiaalityöntekijä 1-3/haku	Toimiva oppilaitosyhteistyö, houkuttelevat rekrytointi-ilmoitukset, rekrytointikanavien hyödyntäminen laajasti (some -kanavat ja videot toiminnasta), sisäisen koulutautumisen tukeminen ja oppisopimuksen hyödyntäminen Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus maks. 13% Hakijamäärät vuoden 2023 lopulla Lähihoitaja: 5-10 lh/haku Sairaanhoitajat 3-5/haku Ohjaaja: 5-10/haku Sosiaalityöntekijä: 2-4/haku	IKVA

Taloudelliset tavoitteet

IKÄIHMISTEN JA VAMMAISTEN PALVELUALUE	KS 2023
TOIMINTATUOTOT	30 257 218
Myyntituotot	4 914 246
Maksutuotot	22 804 902
Tuet ja avustukset	30 000
Muut toimintatuotot	2 508 070
TOIMINTAKULUT	-223 177 679
Henkilöstökulut	-80 482 464
Palvelujen ostot	-109 376 186
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 415 050
Avustukset	-19 273 300
Muut toimintakulut	-12 630 679
TOIMINTAKATE	-192 920 462
VUOSIKATE	-192 920 462
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 440
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 440
TILIKAUDEN TULOS	-192 925 902
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-192 925 902
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-192 925 902

Suoritteet

Ikääntyneiden ja vammaisten palvelut	Yksikkö	KS 2023 tavoitesuoritteet
Tulosalue		
Ikäihmisten ympärivuorokautiset palvelut, hoitovuorokaudet		
Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	hoitovrk	12240
Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	hoitovrk	191880
Ympärivuorokautinen palveluasuminen yhteensä	hoitovrk	204120
Ikäihmisten yhteisöllinen asuminen	hoitovrk	22320
Lyhytaikainen laitoshoido	hoitovrk	10440
Ympärivuorokautinen palveluasuminen, ostopalvelut	hoitovrk	294190
Yhteisöllinen asuminen, ostopalvelut	hoitovrk	32120
Ostoasumispalvelut yhteensä	hoitovrk	326310

Ikääntyneiden ja vammaisten palvelualue	Yksikkö	Tavoitetaso
		KS 2023
Vammaispalvelut		
Kehitysvammaisten ympärivuorokautisen asumispalvelujen ostopalvelun asiakasmäärä	asiakas	155
Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä	asiakas	700
Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakasmäärä	asiakas	2940

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue

Vastuuhenkilö: palvelujohtaja Sirkku Pekkarinen-Keto

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualue jakautuu neljään tulosalueeseen: Aikuisten sosiaalipalvelut ja työhön kuntoutus, Päihde- ja mielenterveyspalvelut, Perhekeskuspalvelut sekä Lastensuojelun palvelut

Aikuisten sosiaalipalvelut ja työhön kuntoutus

Aikuissosiaalityö ja työhön kuntoutus muodostavat yhden kokonaisuuden aikuisten mielenterveys- päihde- ja sosiaalipalvelujen tulosalueella. Vastuualueella työskentelee yksi koordinoiva esimies ja seitsemän esimiestä. Henkilöstöä on n. 125 HTV.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityössä vuoden 2023 tavoitteena on jatkaa palvelujen myöntämisperiaatteiden ja toimintakäytänteiden yhdenmukaistamista. Painopisteenä on prosessien kehittämisen niin, että lakisääteisten palvelujen tuottaminen määräajassa saadaan turvattua. Lisäksi tavoitteena on toimintatapojen luominen ja yhdenmukaistaminen maahanmuuttajapalveluiden, asumispalveluiden ja sosiaalisen kuntoutuksen kanssa sekä yhteistyöprosessien kehittäminen asiakasohjausyksikön kanssa.

Aikuissosiaalityön asiakasmääriä suhteessa resursseihin tarkastellaan säännöllisesti ja tarvittaessa alueellisia vakansseja tasataan asiakasmäärien mukaisesti. Tavoitteena on lisäksi kehittää henkilöstön sisäisiä sijaistuskäytänteitä yli kuntarajojen sekä ammattiryhmäkohtaista kollegamentorointia. Myös aikuissosiaalityön esimiesten työtehtävien ja vastuiden jakaantumista tarkastellaan säännöllisesti.

Ammatillisen tukihenkilöpalvelun kilpailutuksen valmistumisen myötä aikuissosiaalityöhön luodaan kriteeristö ja ohjeistus ostopalveluiden käyttämisestä. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ohje päivitetään. Uusi yhteinen potilas- ja asiakastietojärjestelmä otetaan käyttöön ja koko henkilöstö tullaan kouluttamaan tietojärjestelmän käyttöön.

Aikuissosiaalityö on osaltaan mukana luomassa yhteistyömalleja ja -prosesseja kolmannen sektorin, järjestöjen, seurakuntien, Keusoten jäsenkuntien ja yritysten kanssa. Lisäksi tarkoituksena on jatkaa jo käynnistyneitä yhteistyöprosessien kehittämishankkeita esimerkiksi Kelan ja kuntien työllisyyspalveluiden kanssa. Aikuissosiaalityö on mukana pilotoimassa Wipinä-palveluita yhdessä mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa.

Aikuissosiaalityön ostopalveluiden valvontaprosessia on kehitetty vuoden 2022 aikana ja vuoden 2023 aikana kiinnitetään erityistä huomiota ostopalveluiden säännölliseen valvontaan. Tilapäismajoittamisen ohjetta tullaan päivittämään ja ammatillisen tukihenkilöpalvelun ohjeistus ja kriteerit otetaan käyttöön.

Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeessa jatkuu suunnitelmallisesti aikuistuvien nuorten palvelujen kehittäminen yhdessä lastensuojelun, mielenterveys- ja päihdepalvelujen, perhepalvelujen, asiakasohjauksen ja maahanmuuttajapalvelujen kanssa. Hankeen aikana jälkihuolto- nuorten palvelut siirtyvät lastensuojelusta aikuisten palveluihin omaksi kokonaisuudekseen toukokuussa 2023. Tavoitteena on myös kehittää nuorten palveluihin eri toimijoiden verkosto, joka on tiiviissä yhteistyössä moniammatillisesti. Verkoston työntekijät nimetään ja sen suunnitellaan kokoontuvan säännöllisesti.

Maahanmuutto

Keusoten maahanmuuttajapalvelut jatkavat yhteistä kehittämistyötä kuntien maahanmuuttopalveluiden ohjaus- ja neuvontapisteiden kanssa. Työn tavoitteena on rakentaa Keski-Uudellemaalle toimiva palveluverkkokokonaisuus ulkomaalaistaustaisille ja vieraskielisille kuntalaisille. TE2024- uudistus pitää sisällään koko koto- lain uudistuksen, mihin jo kehitetty palvelumalli nojaa. Kokonaisuudessaan lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2025 alusta.

Ukrainan sota syttyi helmikuussa 2022, joka aiheutti myös sotapakolaisten virran Suomeen. HVA valmistelelee yhdessä kuntien kanssa Ukrainan pakolaisten kuntapaikoille siirtymiä vuoden 2023 yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Maahanmuuttajapalvelut jatkavat aktiivista kehittämistyötä alueen vieraskielisen väestön integroimiseksi esimerkiksi tuleviin perhekeskuksen palveluihin. Lisäksi pakolaiskorvaustiimi kehittää työtään kattaen koko hyvinvointialueen. Vuoden 2022 laadittiin koko hyvinvointialueen kattava vieraskielisten viestintäsuunnitelma, joka toimeenpannaan vuoden 2023 aikana. Tulkkipalvelut on kilpailutettu vuoden 2022 lopussa ja ne otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana.

TYP

TYP-johtoryhmä on asettanut TYP-työlle vuodelle 2023 neljä päätavoitetta; viestinnän kehittäminen, asiakkaan positiivisen etenemisen edistäminen TYP-palvelussa ja siirryttäessä pois TYP- palvelusta, TYP-palvelun terveydenhuollon roolin selkiyttäminen sekä vahvistaminen ja neljäntenä tavoitteena tuleviin uudistuksiin valmistautuminen.

Keusoten TYP-työssä on aloitettu sosiaalityön sosiaaliohjauksen ja terveydenhuollon palveluiden prosessien päivitys ja näin vastataan johtoryhmän esittämiin tavoitteisiin. Vuonna 2023 tavoitteena on myös kehittää yhteistyötä työkykytiimin, Ohjaamojen, aikuissosiaalityön ja maahanmuuttopalveluiden kanssa ja näin lisätä TYP-työn tunnettuutta ja verkostojen toimivuutta. Keusoten TYP-työssä kriittinen kehittämiskohde on lääkäripalvelujen riittävyyden ja laadun takaaminen TYP-asiakkaille. Jos lääkäripalveluita ei ole saatavilla

riittävästi asiakkaan eteneminen palvelupolulla viivästyy tai keskeytyy. Tarkoituksena on löytää ratkaisuja tähän haasteeseen mm. tiivistämällä yhteistyötä Työkykytiimin kanssa.

TE2024- uudistus (TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle) vaikuttaa myös TYP-työhön, koska osana tätä uudistusta muutetaan myös lakia työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. Tavoitteena on, että laki tulee voimaan vuoden 2025 alusta. Muutoksen myötä nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu eli nykyisen Ohjaamo-toiminnan kaltainen palvelu tulee osaksi TYP-lainsäädäntöä.

Sosiaalinen kuntoutus

Aktivointisuunnitelmien laadinta palautui kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle eivätkä kunnat tee enää 1.1.23 alkaen aktivointisuunnitelmia. Tämä lisää merkittävästi uusien asiakastapaamisten määrää sosiaalisen kuntoutuksen sosiaaliohjaajilla. Toimintaprosesseja ja käytäntöjä hiotaan sosiaalisen kuntoutuksen yksikössä, mutta myös yhteistyössä TE-palvelujen kanssa, jotta voidaan täyttää lakivelvoite aktivointisuunnitelmien laadinnasta.

Sosiaalisessa kuntoutuksessa seurataan TE-hallinnossa käynnissä olevaa "TE-palvelut 2025" -uudistusta, jossa TE-palvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle vuoden 2025 aikana. Tämä vaikuttaa TE-palvelujen ja hyvinvointialueen työnjakoihin sekä yhteistyöhön mm. aktivointisuunnitelmatyön ja kuntouttavan työtoiminnan osalta.

Sosiaalisen kuntoutuksen ostopalvelujen osalta jatketaan valvontaprosessin juurruttamista. Valvontaa ja auditointeja suoritetaan tehdyn suunnitelman ja palvelukuvausten sekä sopimusten mukaisesti. SHQS-laaturyöskentelyä ja kehittämistehtävien työstämistä jatketaan.

Hyvinkään kuntouttavaan työtoimintaan etsitään tiloja, jotta sosiaalisen kuntoutuksen omaa palvelutuotantoa pystyttäisiin vahvistamaan.

Yhdessä kehittämisen valmennus (YKVA) on suunniteltu alkamaan syksyllä 2023. Asiakaiden ja ammattilaisten yhteinen koulutusprosessi on vakiintunut osaksi sosiaalisen kuntoutuksen yksikön toimintaa.

Vuoden 2023 aikana päivitetään kaikkia sosiaalisen kuntoutuksen ammattilaisten tehtävänkuvia, ja sen myötä tarkennetaan tarvittaessa sisäistä työnjakoa.

Nestori-Hanke

Asunnottomuutta vähentävien sote-palveluiden kehittämishanke Nestori jatkaa työtään toisella hankekaudella 31.12.2023 saakka. Jatkokaudella hankkeessa työskentelee koko-aikaisesti neljä hanketyöntekijää ja hankekoordinaattori sekä osa-aikainen projektipäällikkö (aikuissosiaalityön ja työhön kuntoutuksen koordinoiva esimies). Nestorin tavoitteena on asumissosiaalisen työn rakenteiden vahvistaminen ja luominen. Tavoitteeseen pyritään luomalla asunnottomuutta vähentäviä ja ennaltaehkäiseviä matalan kynnyksen

rakenteita sekä kehittämällä asumissosiaalisen työn osaamista sote-palveluissa ja verkostoissa. Hankkeen painopiste on vahvasti rakenteissa ja ennaltaehkäisevässä työssä.

Vuonna 2023 Nestori tulee rakentamaan ensimmäisellä hankekaudella kehittämänsä sähköiseen 24/7 itseasiointipalveluun Asumisen Bottiin lisäosaksi asumisen itsearvioinnin työkalun, jonka avulla asumisen riskitekijöitä ja tuen tarpeita voidaan tunnistaa entistä varhaisemmassa vaiheessa. Työkalu antaa myös ohjausta tarpeen mukaisiin palveluihin haikutumisessa. Asumisen itsearviointia voivat hyödyntää sekä asiakkaat itsenäisesti, että ammattilaiset välineenä osana asiakastyötä.

Vuonna 2023 Nestori kehittää myös ensisuoja-asiakkaiden palvelupolkua yhdessä ensisuojan palveluntuottajan ja sote-ammattilaisten kanssa. Tavoitteena on luoda ensisuojaan yöpyväle asiakkaalle palvelupolku tarpeen mukaiseen palveluun, ehkäistä toistuvaa ja pitkittynyttä ensisuojayöpymisen tarvetta sekä juurruttaa palvelupolku vahvistamalla yhdyspintatoimijoiden osaamista ja tietoutta. Kaikkein heikoimmassa asemassa olevien asunnottomien lisäksi Nestori pyrkii ennalta ehkäisemään asumisen haasteita ja asunnottomuusriskiä kehittämällä varhaista tukea itsenäistymisvaiheessa oleville nuorille. Tavoitteena on toisaalta vahvistaa nuorten asumisvalmiuksia sekä asumisen tietoja ja taitoja, ja toisaalta luoda asunnottomuusriskiä ennaltaehkäisevä toimintatapa ammattilaisille. Tätä varten Nestori on kehittämässä yhdessä Keusoten ICT:n kanssa nettipohjaista hyötypeliä, jonka avulla nuoret voivat harjoitella ja kehittää omia asumisen tietoja ja taitoja sekä saada lisätietoa erilaisista asumiseen liittyvistä teemoista. Hyötypeliä on tarkoitus rakentaa yhdessä alueella toimivien oppilaitosten, Ohjaamoiden, nuorten ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Valmistuttuaan hyötypeli tulee olemaan vapaasti asiakkaiden, ammattilaisten ja sidosryhmien käytettävissä.

Uusien ratkaisujen lisäksi hanke tulee käyttämään myös 2023 aikaa ensimmäisen kauden tuotosten arviointiin, jatkokehittämiseen ja juurruttamiseen. Nestori tulee myös vuonna 2023 panostamaan paitsi viestintään, myös vahvaan osallisuuteen liittämällä sekä asiakkaita, että sidosryhmiä mukaan työhönsä siten, että kumppaneilla on mahdollisuus vaikuttaa kehittämistyöhön sen kaikissa vaiheissa. Rakenteellista työtä Nestori tulee tekemään myös sosiaalisen raportoinnin keinoin.

Riskit

Aikuissosiaalityö: Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut valtakunnallisestikin pitkäaikaisesti haastavaa ja muodollisesti päteviä sosiaalityöntekijöitä on vaikea saada virkoihin. Rekrytointivaikeuksien johdosta tyhjillään olevat virat vaikeuttavat lakisääteisten palvelujen tuottamista määrärajoissa, aiheuttavat lisäkuormitusta työssä olevalle henkilöstölle ja lisäävät painetta kustannuksiltaan kalliin ostopalveluhenkilöstön käyttöön.

Esimiesten kasvaneen työmäärän myötä riskinä on, etteivät työntekijät saa riittävästi lähiesimiehen tukea lakisääteisten asiakastyötehtävien hoitamiseen.

Työikäisten asiakasohjausyksikön toimintaprosessien kehittäminen on kesken, joka vaikuttaa hidastavasti asiakkaiden ja hakemusten siirtymiseen aikuissosiaalityöhön vaarantaen siten lakisääteisissä käsittelyajoissa pysymistä.

Haastavasti oireilevien asiakkaiden kanssa työskentely on lisännyt työturvallisuusriskiä aikuissosiaalityön toimipisteissä, mikä on lisännyt vartiointin tarvetta. Osassa yksiköitä hälytin- ja vartiointipalvelut ovat päivittämättä, mikä lisää turvallisuusriskejä asiakastyössä.

Pandemian, energiakriisin ja inflaation vaikutuksia eri asiakasryhmissä seurataan ja huomioidaan tarpeen mukaan asiakastyössä.

Sosiaalinen kuntoutus: Uusia palvelutuottajia ei ole löytynyt kaikille alueille, jolloin asiakkaille ei ole yhdenmukaisesti tarjolla lähipalveluja oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisena. Käytännössä siirtymä toisen kunnan alueen palveluihin on hankalaa mm. puutteellisten kulkuyhteyksien vuoksi. Muun kuin asuinkunnan alueen palvelujen käyttö vaikeuttaa myös aluekohtaista resurssisuunnittelua sosiaalisessa kuntoutuksessa.

Maahanmuuttajien määrä sosiaalisessa kuntoutuksessa tulee lisääntymään lähivuosien aikana. Asiakasmäärä lisää palvelupaikkojen tarvetta, mutta myös henkilökunnan koulutuksen tarve kasvaa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnat eivät voi tuottaa enää kuntouttavaa työtoimintaa nuorten työpajoilla. Nuorille suunnattujen työtoimintapalvelujen toteuttamisen ratkaiseminen on kesken erityisesti alueilla Mäntsälä-Pornainen, Nurmijärvi ja Tuusula. Näillä paikkakunnilla ei omissa palveluissa ole kokemusta nuorten työtoiminnan järjestämisestä.

Aktivointisuunnitelmien palautuminen kunnilta hyvinvointialueelle lisää sosiaalisen kuntoutuksen henkilökunnan työmäärää. Riskinä on, ettei aika riitä suunnitelmien tekemiseen kaikille asiakkaille, sekä se, että sosiaalisen kuntoutuksen työaikaa kuluu yleiseen työllisydenhoitoon ja sellaisten kuntalaisten aktivointiin, joilla ei ole sote-palveluiden (ml. sosiaalinen kuntoutus) tarvetta. Riskinä on myös, että asiakkaita kertyy jonoihin, kuntouttavan työtoiminnan palvelut ruuhkautuvat ja kutien työmarkkinatukimaksujen kustannukset kasvavat merkittävästi.

Haasteen talouden suunnitteluun tuo erityisesti asumispalvelujen lisäpalveluna tuotettavan sosiaalisen kuntoutuksen työtoimintapalvelujen kokonaiskustannukset. Näistä palveluista ei ole vielä aiempaa vertailutietoa, sopimukset tulleet voimaan vuonna 2022. Kustannukset näistä palveluista menee sosiaalisen kuntoutuksen kustannuspaikalta. Asiakasmäärät ovat kasvussa, mutta ei ennakoitavissa.

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Mielenterveys- päihde- ja asumispalvelut muodostavat yhden kokonaisuuden aikuisten mielenterveys- päihde- ja sosiaalipalvelujen tulosalueella. Vastuualueella työskentelee yksi koordinoiva esimies ja kuusi esimiestä. Henkilöstöä on n. 110 HTV.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Hyvinvointialueen strategian mukaisesti jatkamme kuntayhtymän puitteissa aloitettua toiminnan painopisteen muuttamista varhaiseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn, mikä käytännössä tarkoittaa mm. sitä, että yksilö- ja ryhmämuotoisten lyhytinterventioiden (ohjattu omahoito, etulinjaan terapiat, HOT) tuotantoa lisätään ja vakiinnutetaan. Valtaosa henkilöstöstä osallistui terapiaan etulinjaan koulutukseen viime vuoden aikana ja kuluvan vuoden aikana ko. koulutus tarjotaan niille, jotka eivät ole sitä vielä suorittaneet.

Asiakasohjausyksikön perustamisen sekä ryhmä- ja lyhytinterventioiden yleistymisen myötä tavoitteenamme on jo muutaman vuoden ajan ollut mm. hoitoon pääsyn nopeutuminen. Kuluvan vuoden loppupuolella pyrimme olemaan sellaisessa tilanteessa, että kaikkiin hyvinvointialueen mipä-yksiköihin pääsee viimeistään 14 vuorokauden kuluessa hoidon tarpeen arviosta.

Ryhmämuotoisten palveluiden monipuolinen tarjonta pyritään vakiinnuttamaan mm. ryhmäkoordinaattorimme luoman vuosikellon avulla. Sen avulla mm. terveyspalveluiden henkilöstöllä olisi tieto millaisia ja milloin ryhmäterapioiden hyvinvointialueella tarjotaan.

Työntekijöiden pitovoimaa vahvistetaan mm. tarjoamalla mahdollisuus joustavaan työajansuunnitteluun ja etätönn mahdollistamiseen siten, että se ei vaaranna laadukasta potilastyötä ja potilaan aitoa kohtaamista.

Tulevaisuuden SOTE-keskushankkeisiin osallistumme mm. liikkuvan terveysneuvonta-auton hankkeen suunnittelussa ja mahdollisessa toteutuksessa sekä nuorten aikuisten matalan kynnyksen palvelupolkujen kehittämiseen. Nuoriin aikuisiin panostamme voimakkaasti kuluvankin vuoden aikana mm. avaamalla nuorten aikuisten avokuntoutuspisteen Järvenpään ja jalkautumalla asian tiimoilta kuntiin. Terapiat etulinjaan hanke päättyy kuluvan vuoden lopussa, mutta pyrimme siihen, että voisimme saada hankkeen tarjoamaa erinomaista koulutus- ja konsultaatiopalvelua myös vuoden 2024–2025 aikana kenties tulevaisuuden SOTE-keskushankerahoituksen avulla.

HUS-psykiatrian ja terveyspalveluiden kanssa yhteistyö jatkuu edelleen hyvin tiiviinä mm. PAPP-projektin puitteissa. Lisäksi suunnittelemme yhteistyössä terveyspalvelujen ja erikoissairaanhoidon kanssa vakaavointisten pitkäaikaismielialapotilaiden siirtämistä erikoissairaanhoidosta perustasolle; tähän pyrimme saamaan hankerahoitusta. PAPP-projektin päättyessä 31.12.2023 pyrimme, että voisimme vakiinnuttaa ko. toiminnan osaksi hyvinvointialueen palvelutuotantoa.

Mm. avokuntoutuspisteissä, terveysneuvontapisteissä ja korvaushoitotoiminnassa itse- ja yhteisöohjautuvuus toteutuu jo tällä hetkellä varsin hyvin ja pyrimme niitä vahvistamaan myös muissa toiminnoissamme.

Ridasjärven päihdehoitokeskuksen tultua hyvinvointialueen palveluksi aiomme kuluvan vuoden aikana aloittaa näiden palveluiden integroimisen osaksi olemassa olevia palvelurakenteita. Ridasjärven henkilöstön osaamista lisätään heille räätälöidyn terapiat etulinjaan koulutuksen avulla.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ja aikuissosiaalityön yhteistyönä käynnistynyt WIPINÄ-pilotti jatkuu 30.4.2023 asti, jonka jälkeen arvioidaan sen mahdollista jatkoa sekä jatkokehittämistä.

Tiivis yhteistyö ja yhteiskehittäminen asiakasohjauksen mielenterveys- ja päihdetyöryhmän kanssa jatkuu. Kuluvan vuoden keväällä hankerahoituksella käynnistyvän nuorten aikuisten asiakasohjaustyöryhmän kanssa aiomme tehdä hyvin tiivistä yhteistyötä.

Hyvinvointialueen ICT-päälliköiden johdolla mielenterveys- ja päihdepalvelut on lähdössä mukaan kuntalaisille suunnatun OMA SALKUN suunnittelu- ja kehittämistyöhön; työntekijätason edustajaksi on valittu Mäntsälän toimipisteen työntekijöitä.

Ridasjärven päihdehoitokeskus

Ridasjärven päihdehoitokeskuksen toiminta ja henkilöstö siirtyivät 1.1.2023 osaksi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen toimintaa oltuaan sitä ennen 19 jäsenkunnan omistama kuntayhtymä. Muutoksen myötä hyvinvointialueen sisällä on koko päihdehuollon prosessi: avohoidon palvelut, katkaisu- ja vieroitushoito ja laitospalvelut. Keusoten näkökulmasta uutta on yhteistyö Vantaa-Keravan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä Helsingin kanssa, jotka ostavat laitospalveluita Ridasjärveltä ja mahdollisesti päihdevierotusyksiköstä.

Hyvinvointialueeseen liittymisen myötä Ridasjärven päihdehoitokeskuksen lähes kaikki järjestelmät vaihtuivat Keusoten järjestelmiin. Asiakas- ja potilastietojen kirjaaminen, työvuorosuunnittelu, henkilöstöhallinto, työajanseuranta sekä työsuhde-etujen ePassi vaativat päihdehoitokeskuksen kaikilta työntekijöiltä uuden oppimista ja uusien käytänteiden omaksumista.

Varsinaiseen kuntoutus- ja hoitotyöhön liittyy Terapiat etulinjaan-koulutus, joka alkaa koko sote-henkilöstöllä heti alkuvuodesta. Myös SHQS-laatukoulutus tulee osaksi päihdehoitokeskuksen pysyvää toimintaa.

Suuri muutos toimintaan tulee olemaan vieroitushoidosta luopuminen vuoden 2023 aikana ja siihen varattujen resurssien uudelleen suuntaaminen uuteen kuntoutusyhteisöön.

Itsenäinen talouden hoito päättyi kuntayhtymän luovutettua toiminnan ja henkilöstön hyvinvointialueelle. Uudet hoitopäivähinnat määriteltiin hyvinvointialueen toimesta syksyllä 2022 ja ne koskevat kaikkia Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen ulkopuolisia käyttäjiä. Siirtyneen henkilöstön osalta ei suuria muutoksia ole tulossa määrään eikä rakenteeseen.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen asumispalvelut

Asumisen tuen työryhmän hakuprosessin kehittämistä jatketaan edelleen, jotta asiakkaat saavat oikea-aikaisesti tarkoituksenmukaista asumispalvelua. Tarkoituksena on selkiyttää työryhmän käytössä olevia liitteitä, erityisesti lausuntopohjan osalta, ja uuden asiakastietojärjestelmän mahdollisuuksia. Tavoitteena on nopeuttaa ja sujuvoittaa hakemuksen käsittelyä työryhmässä (esim. lausuntojen selkiyttäminen). Pidetään tarvittaessa tietoiskuja verkostokumppaneille asumispalvelun kriteereistä ja hakuprosessista.

Asumispalvelujen kannalta keskeisten yhdyspintojen (esim. vammaispalvelut, ikääntyneet) kanssa yhteistyön ja prosessien kehittämistä ja jalkauttamista jatketaan, esimerkkeinä tästä työparityön ja yhteisarviointien kehittäminen. Lisäksi käynnistetään yhdyspintatyö toukokuussa 2023 MIEPÄän siirtyvän jälkihuollon kanssa.

Etäosastotoiminta yhteistyössä erikoissairaanhoidon psykiatrisen yksikön kanssa otetaan käyttöön omissa asumispalveluissa ja yhdessä ostopalvelupaikassa. Tätä seurataan ja toimintaa raportoidaan Keusote – HUS psykiatria koordinaatioryhmälle.

Asumispalvelut siirtyivät vuoden alussa mielenterveys – ja päihdepalvelujen ja Ridasjärven päihdehoitokeskuksen kanssa yhteisen koordinoivan esimiehen alaisuuteen. Näiden kolmen toimintayksikön yhteisten prosessien kehittäminen käynnistyy.

Päihteitä käyttävien asumispalvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä on kasvussa. Asumisyksikkötasoisista asumispalvelua pystytään tarjoamaan tällä hetkellä ostopalveluna muutamassa yksikössä. Tarve on suurempi kuin tarjonta tällä hetkellä. Päihteet salliva asumisyksikkö omana tuotantona on ollut keskusteluissa esillä. Aloitetaan vuonna 2023 tarpeen tarkempi analysointi ja tiedonkeruun mahdollisen päätöksenteon tueksi.

Omat asumispalvelut

Omissa asumispalveluyksiköissä, Wärttinässä, Tähkässä ja Jyvässä, otetaan käyttöön etäosastotoiminta 1.2.2023 alkaen yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Yksiköistä on nimetty yhdyshenkilöt prosessin kehittämiseen. Tavoitteena pyrkiä tarjoamaan osastohoidon sijaan etäosastomahdollisuutta sellaisille asumispalvelujen asiakkaille, joiden tilanne ei välttämättä edellytä osastojaksoa ja lisäksi sairaalasta kotoutumisen yhteyteen. Akuutin itsetuhoiset, psykoottiset ja aggressiiviset asiakkaat eivät lähtökohtaisesti sovellu etäosaston asiakkuuteen. Prosessia arvioidaan säännöllisesti vuoden aikana. Palvelu tuo taloudellisia säästöjä erikoissairaanhoidon menoista.

Tähkässä toimivaa arviointiasumisen (Riihi) palvelua jatketaan ja toiminnan vaikuttavuutta ja prosessia arvioidaan säännöllisesti erikoissairaanhoidon kanssa. Palvelu tuo taloudellisia säästöjä erikoissairaanhoidon menoista.

Kotikuntoutuksen tiimin työpiste yhdistyy 1.1.2023 alkaen Järvenpään Wärttinän tuetun asumisen yksikön tiloihin. Tiimin käytössä olleista kolmen eri kunnan työpisteistä on luovuttu (Hyvinkää, Tuusula, Nurmijärvi). Työpisteen yhdistämisellä haetaan taloudellisia säästöjä. Kotikuntoutuksen työ toteutuu pääasiassa hyvinvointialueella asuvien asiakkaiden kodeissa arjenhallinnan ja asumisen taitojen tukityönä, joten varsinainen työpisteellä vietetty aika ei ole merkittävää.

Kotikuntoutuksessa jatketaan tiivistä yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Osa erikoissairaanhoidon asiakkaista on siirtynyt perusterveydenhuoltoon kotikuntoutuksen turvin.

Ostopalvelut

Mielenterveys- ja varsinkin päihdeongelmat ovat väestössä lisääntyneet ja nämä tekijät yhdessä tulevat vaikuttamaan merkittävästi ostopalvelujen käyttötalouteen.

Toiminnan sisäinen kehittäminen jatkuu edelleen. Tavoitteena on, että jatketaan ostopalvelujen hinnankorotuksiin liittyvän prosessin selkiyttämistä ja edelleen kehittämistä. Lisäksi toimintaa suunnitellaan sellaiseksi, että mahdolliset haavoittuvuudet on tunnistettu ja suunnitelmat niiden hallitsemiseksi on tehty.

Ostopalvelujen tiimiä vahvistetaan siten, että vakinaistetaan kaksi määräaikaista asumispalvelukoordinaattorin virkaa kevään aikana. Näin ollen tiimissä toimii esihenkilön lisäksi seitsemän asumispalvelukoordinaattoria, jotka tekevät jatkuvaa asiakkaiden kuntoutumisen seurantaa ja oikea-aikaisiin asumispalveluihin sijoittamista. Tavoitteena on mahdollisimman kevyisiin asumispalveluihin siirtyminen heti kun palveluntarve sen mahdollistaa.

Sopimuskumppaneiden kanssa tehdään jatkuvaa yhteistyötä ja mm. järjestetään tarvittaessa tiedotustilaisuuksia, joissa käsitellään esimerkiksi sopimusehtoja, laatuvaatimuksia, yhteistyötä ja käytännön prosesseja. Valvontakäynnit toteutetaan valvontasuunnitelman 2023 mukaisesti.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelujen kilpailutuksen hankintapäätös on astunut voimaan 2022 (hankintapäätös on ollut kuntayhtymän hallituksen käsittelyssä 21.12.2021). Hankintajärjestelmä on voimassa neljä vuotta sen perustamisesta, joten uuden hankinnan valmistelu tulee aloittaa viimeistään vuonna 2023.

Riskit

Tulossa olevan sosiaali- ja terveydenhuoltolakimuutosten myötä maahanmuuttajat ovat tulossa hyvinvointialueen palveluiden pariin aiempaa nopeammin, johon valmistautuminen tulee aloittaa tämän vuoden aikana. Tästä aiheutuva vaativien asiakkaiden määrä voi aiheuttaa palveluissa jonojen pidentymistä ja kaikkien asiakkaiden palvelujen saatavuuden heikkenemistä.

Korvaushoitoasiakkaiden määrä on ollut lähivuosien aikana voimakkaassa kasvussa ja tulee olemaan jatkossakin. Tällä hetkellä ko. hoidon parissa on noin 20 % alueen opiaattiriippuvaisista. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että lääke- ja laboratoriokustannukset tulevat kasvamaan entisestään. Lisäksi WHO:n C-hepatiitti eliminaatiotavoite vuoteen 2030 mennessä tarkoittaa sitä, että seuraavien viiden vuoden aikana meidän tulisi kasvattaa HCV-lääkehoidobudjettia vähintään 50 prosentilla nykyisestä.

Ridasjärven laitospääntöyksessä alkoholia käyttävien asiakkaiden suhteellinen osuus on vuosien varrella laskenut, vaikka alkoholi on edelleen ylivoimaisesti käytetyin päihde. Vaikea alkoholiriippuvuus tuo useasti tarpeen laitospääntöykselle ja tähän tarpeeseen täytyy myös kyetä vastaamaan. Korvaushoitoa saavien asiakkaiden määrä Ridasjärvellä on ollut tasaisessa kasvussa jo muutamien vuosien ajan.

Omien ja ostopalvelujen asumispalveluissa merkittävät riskit liittyvät erityisesti ostopalvelujen talouteen. Näitä ovat esimerkiksi hintojen nousu, asiakasmäärän lisääntyminen ja toimintatuottojen väheneminen.

Asumispalvelukoordinaattorien työpanos kohdistuu uusien sopimusten mukanaan tuomiin tehtäviin, esimerkiksi asiakaskohtaiset sopimukset, jolloin itse asiakastyön määrä ja laatu voi heikentyä.

Kotikuntoutukseen ohjautuu paljon asiakkaita. Asiakkaiden tuen tarpeet määrittävät sen, kuinka monta asiakasta voidaan ottaa yksittäiselle työntekijälle. Toimialueena on koko hyvinvointialue, jolloin työntekijöiden työaika kuluu paikkakuntien välisiin siirtymiin. Kun kotikuntoutuksen paikat täyttyvät, siirtyy asiakaspaine ostopalveluihin.

Etäosastotoiminnan aloittamisen myötä asumisyksiköiden asiakkaat eivät pääse HUSin osastohoitoon, vaan hoitoa tarjotaan etäosastopalveluna tai asiakkaiden kotiuttaminen osastohoidosta voi aikaistua tarjottavan etäosastotoiminnan myötä. Riskinä hoidon "valuaminen" asumispalveluihin.

Perhekeskuspalvelut

Perhekeskuspalvelujen tavoitteena on tarjota helposti saatavilla olevia matalan kynnyksen palveluja, joiden tuella lasten ja lapsiperheiden ongelmia saadaan ratkottua ennen niiden kärjistymistä. Monialaisilla palveluilla vaikutetaan koko perheen hyvinvointiin ja toimintakykyyn lasten ja nuorten kehitystä tukien. Asiakkaiden tarpeisiin haetaan kustannusvaikuttavia ja tietoon perustuvia palveluratkaisuja muun muassa tiivistämällä erityis- ja perustason tekemistä, karsimalla päällekkäistä tekemistä ja vakioimalla palveluketjuja asiakkaan asiointimatalla.

Perhekeskuspalvelujen johtamisjärjestelmän muutosta on valmisteltu vuonna 2022 ja se astuu voimaan hyvinvointialueelle siirryttäessä. Opiskeluhuollon kokonaisuudessa koulu-kuraattorit- ja psykologit sekä koulun tuen kuntouttavien luokkien psykiatriset sairaanhoitajat muodostavat koordinoitavan kokonaisuuden. Lisäksi lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja osa sosiaalipalveluista sisältäen perheneuvola- ja nuorisoasemapalvelut, neuvolapsykologipalvelut ja interventiokoordinaatio integroidaan omaksi koordinoitavaksi kokonaisuudeksi. Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut perhesosiaalityö, perheohjaus ja ammatillinen tukihenkilötyö, lapsiperheiden kotipalvelu ja varhaisen tuen perhetyö sekä perheoikeudelliset asiat muodostavat oman koordinoitavan kokonaisuuden. Neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto säilyvät entisessä koordinaatorakenteessa.

Täyden palvelun perhekeskuksen kehittämistyötä jatketaan Tuusulan kunnan ja Keusoten eri palvelu- ja tulosalueiden yhteiskehittelynä palveluverkkosuunnitelman mukaisesti osana Tuusulan sote-keskusta. Perhekeskuksen toimintasuunnitelman laatiminen jatkuu yhteistyössä kuntien, seurakuntien (Hyvinkään edustus) ja lapsiperhejärjestöjen kanssa. Tätä tarkoitusta varten toteutettiin kuntalaiskysely ohjauksen ja neuvonnan tarpeista ja saavutettavuudesta alueella sekä kuntalaisten toiveista lasten ja perheiden palvelujen kehittämiseksi.

Perhekeskuksen palvelujen saatavuutta on sitouduttu parantamaan edelleen sähköisten palvelujen avulla, jolloin virka-aikaan kiireiset lapsiperheiden vanhemmat pystyisivät hoitamaan aiempaa suuremman osan asioinnistaan missä, ja milloin heille parhaiten sopii. Teknologian hyödyntämistä, palvelujen käyttöönottoa sekä teknologiataitojen parantamista on edistetty perhekeskuspalvelujen digitalisaatiosuunnitelman mukaisesti. Kansallisen sähköisen perhekeskuksen kehitystyö jatkuu ja pohdittavaksi nostetaan sähköisen perhekeskuksen käyttöönotto hyvinvointialueella kehittämistyön edetessä.

Perhekeskuksen laadunkehittäminen jatkuu SHQS- laatujärjestelmätyön mukaisesti uusilla itsearviointeilla kevätkaudella. Havaintojen pohjalta laaditaan kehittämistehtävät ja huolehditaan toimeenpanosta. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän testaukset (perheoikeudelliset palvelut) ja käyttöönotto jatkuvat. Asiakkaiden osallisuutta ja palvelukokemusta parannetaan ottamalla monialaiseen tarkasteluun asiakaspalautteita ja niihin laadittuja kehittämistoimia sekä laatimalla asiakaspalautteiden monialainen käsittelyprosessi.

Hankekehitystyö

Tulevaisuuden Sote -keskusohjelman kehittämistyö jatkuu vuonna 2023. Hankkeessa kehitetään palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja oikea-aikaisuutta ja edistetään toiminnan painopisteen siirtämistä ehkäisevään ja ennakoivaan työhön. Kevään 2023 aikana nuorisoseman ja oppilashuollon henkilöstö koulutetaan nuorten kanssa tehtävään päihdetyöhön. Nuorisosemalla otetaan käyttöön nuorten päihteiden käytön arviointijakso. Perheneuvolan ja nuorisoseman henkilöstö on koulutettu hankkeen aikana lyhytterapeuttiseen työmenetelmään, jota hyödynnetään osana perheneuvola ja nuorisosema työtä, joko lyhytterapeuttisen työskentelyjaksoin tai osana muuta työskentelyä. Perheneuvolan jonojen lyhentämiseksi perheneuvoloissa on otettu käyttöön ensikäyntiajat ja vuoden aikana yhtenäistetään palvelutarpeen arviointi prosessi kasvatus- ja perheneuvonnan osalta.

Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen ja jatkossa myös RRP-hankkeen tavoitteena perhekeskuspalveluissa on ollut lasten ja nuorten varhaisten mielenterveyspalvelujen oikea-aikainen saatavuus siten, että palvelut toimivat jatkuvuuden turvaten. Asiakkaan oikea-aikaisen ohjautumisen parantamiseksi on otettu tavoitteeksi neuvola-, koulu- ja perheneuvolapsykologille psykologien tutkimusten palvelupolun muotoilu. Psykologitutkimusten palvelupolun yhtenäistäminen aloitetaan koulupsykologipalveluista.

Terapiat etulinjaan -hankkeen HUS-yhteistyössä jatketaan nuorten psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa masennuksen hoitoon tarkoitettujen IPC:n ja IPT-N sekä ahdistuksen hoitoon tarkoitettujen CoolKids sekä ensivaiheen tukeen tarkoitettujen Nuorten ohjattu omahoito menetelmien kouluttamisella, menetelmäohjauksella ja jalkauttamisella. Vuoden 2022 puolella alkaneet IPC, IPT-N sekä CoolKids koulutukset jatkuvat. Vuoden 2023 alussa alkaa uusi IPT-N koulutuskokonaisuus nuorisosemien viidelle työntekijälle sekä Nuorten ohjatun omahoidon verkkokoulutus opiskeluhuollon sekä perheohjauksen viidelle työntekijälle. HUS-yhteistyö laajenee koskemaan myös uusien lasten psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa.

Hus järjestää uuden Lasten ja nuorten ahdistuksen lyhytinterventiomenetelmän pilottikoulutuksen vuoden 2023 alkupuolella. Koulutukseen osallistuu 12 työntekijää opiskeluhuollosta, perheohjauksesta sekä perheneuvolasta. Interventiokoordinaattori käy menetelmäohjauksenkoulutuksen ja toimii koulutuspilottiina menetelmäohjaajana. Syksyllä 2023 Ahdistuksen lyhytinterventiokoulutus järjestetään laajemmalle osallistujajoukolle opiskeluhuollon kuraattoreille sekä pilottikoulutuksen perusteella saatujen kokemusten pohjalta myös muille yksiköille ja ammattiryhmille. Pienten lasten ja heidän perheiden omahoidon ohjaukseen liittyvä pilottikoulutus alkaa tammikuussa 2023 neuvolan työntekijöille sekä varhaisen tuen perheohjaajille. Koulutuspilottiin osallistuu alueelta 16 työntekijää. Koulutus järjestetään uudelleen laajemmalle osallistujajoukolle syksyllä 2023. Lasten ohjatun omahoidon pilottikoulutus alkaa helmikuussa 2023. Pilottikoulutukseen osallistuu alueelta 10 työntekijää oppilashuollosta, perheneuvolasta sekä perheohjauksesta. Myös Lasten ohjatun omahoidon koulutus järjestetään uudelleen syksyllä 2023 laajemmalle osallistujajoukolle.

Koulutusten lisäksi vuoden 2023 alussa käynnistyy HUS Terapiat etulinjaan -toimintamallin mukaisesti kehitetty menetelmäkohtainen mentorointi/vertaistiiimirakenne, jonka tavoitteena on tukea menetelmien fideliteettiä, pysymistä suunnitellun kaltaisena, ja implementointia osaksi palvelujärjestelmää. Menetelmäkoulutuksen läpikäyneille työntekijöille suunnatut IPC ja CoolKids vertaistiimit kokoontuvat kolme kertaa kevään 2023 aikana. Kokeusten pohjalta suunnitellaan menetelmien juurruttamista vahvistavia käytänteitä työntekijöiden tueksi. Interventiokoordinaattori toimii menetelmäkohtaisten vertaistiimien ohjaajana.

Nuorten interventionavigaattori pilotoidaan keväällä 2023 Helsingin ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. Pilotin jälkeen interventionavigaattorin käyttöönotto laajenee portaittain muille hyvinvointialueille. Suunnittelun aloitus käynnistyy Hus johtoisesti kevätkaudella. Lasten interventionavigaattorin suunnittelu alkaa keväällä 2023. Keskustelua on käyty pienten lasten neuvolanavigaattorista, jonka suunnitteluaikataulua ei ole vielä ilmoitettu.

Yhteiskehittelynä tavoitellaan edelleen varhaiskasvatuksen käyttöön alueellisesti yhdenmukaisia toimia alle kouluikäisten mielenterveyden edistämiseksi. Kokonaisuutta hahmotellaan yhteensopivaksi Terapiat etulinjaan-toimintamallin kanssa niiltä osin, kun se sivistystoimen henkilöstöä koskettaa.

Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeessa laajennetaan hyvinvointialueella ensisynnyttäjille ja heidän puolisoilleen tarjottavaa lapsuusajan haitallisten kokemusten Adverse childhood experiences (ACE)-seulonnan toimintamallia. Tuen tarjoamiseksi pyritään löytämään mahdollisimman laajasti ne perheet ensimmäisen raskauden aikana, joilla on omassa lapsuudessaan kokemus lapsuuden aikaisesta kaltoinkohtelusta tai vaikeista kokemuksista. ACE-pilotti on mukana Turun yliopistoon tehtävässä väitöskirjatutkimuksessa, mikä tukee perhekeskuksen kehittämistyötä ja vahvistaa tiedolla johtamisen kulttuuria.

Perhekeskuksen toimintamallin kehittämistä jatketaan sekä perhekeskuspalvelujen sisällä että yhdyspinnoilla. Lasten ja nuorten tuen ja avun saantia Tulevaisuuden Sote-keskus hankesuunnitelmaan kirjatus mukaisesti systematisoidaan perheissä, joissa vanhemmilla on päihde- tai/ja mielenterveysongelmia. Tätä tavoitetta tukemaan kuvataan vanhempien hoitopalveluketju yhdessä aikuisten päihde- ja mielenterveyspalvelujen, lastensuojelun ja terveyspalvelujen kanssa ja hankerahoituksella palkatun työntekijän koordinoimana. Valmistelun prosessinomistaja on aikuisten päihde- ja mielenterveyspalvelut.

Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen rahoituksella on kehitetty perhekeskuksen Keski-Uudenmaan kohtaamispaikkatyötä kuntien nimeämiin kohtaamispaikkoihin. Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen yhteistyössä kuntien, seurakuntien ja järjestöjen kanssa jatkuu luodussa koordinaatorakenteessa ja verkoston toimintavuodelle asettamien tavoitteiden suuntaisesti. Kohtaamispaikkatyölle on linjattu hyvinvointialueen tasoiset tavoitteet vuosille 2022–2025. Perhekeskuksen toimintasuunnitelman kehittämisen tueksi toteutussa kuntalaiskyselyssä loppu vuonna 2022 huomioitiin myös kohtaamispaikkatyön

kehittäminen. Perhekeskuksen liikkuvia palveluita laajennetaan tavoitteena tasapuolisempi saatavuus yhtistyökohtaamispaikkoihin (1/kunta). Kehittämiskohteeksi nostetaan asiakaspalautteenkeruu ja viestinnän lisääminen hyvinvointialueen palveluista.

Suomen Uusperheiden liiton kanssa uusperheille suunnattu Stepping -kehittämishanke jatkuu vielä vuonna 2023. Hankkeessa on kehitetty haastavissa tilanteissa eläville uusperheille suunnattu mobiiliavusteinen StepApp-valmennus®, jota juurrutetaan toimintakaudella ja uusia valmentajia koulutetaan hyvinvointialueelle lisää.

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut; perheneuvola, nuorisoasema, neuvolapsykologit

Lasten mielenterveyshäiriöiden hoitojärjestelmä on määriteltävä kokonaan uudestaan opiskeluhoillon siirtyessä hyvinvointialueelle ja erikoissairaanhoidon uusien linjauksien vuoksi, kun perustaso vastaa jatkossa lievien ja keskivaikkeiden häiriöiden hoidosta. Hus on myös lopettanut vuoden 2022 loppuun mennessä alueen kaikissa kunnissa lastenpsykiatrian konsultaation tuottamisen. Tavoitteena on kuvata lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut terapiat etulinjaan hoidonporrastusmallin mukaisesti.

Syksyllä 2022 on linjattu lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoidon toteuttamisesta entiseen tapaan perustasolla nuorisoasemilla ja perheneuvoloissa. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen ja kasvatus- ja perheneuvonnan palvelutarjontaa ja koordinoitua keskitetään peruspalvelujen tasolla palvelujen yhteensovittamiseksi ja yhdenvertaiseksi järjestämiseksi osaamisen yhteiskäyttö huomioon ottaen. Palvelutuotanto organisoidaan sote-integraatio yksiköihin, joihin sijoittuvat perheneuvolat ja nuorisoasemat sekä neuvolapsykologit. Organisoinnissa huomioidaan hoidon porrasteisuus, lapsen ja nuoren elinkaari siten, että lähipalveluperiaatteella toimivat tiimit muodostetaan alle kouluikäisille, koulu- ja nuorisoikäisille. Yksiköistä tuotetaan kasvatus- ja perheneuvontaa ja lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita alle 18-vuotiaille ja raskaana oleville vanhemmille.

Sosiaalihuoltolain mukainen työskentely perheneuvoloiden kokonaisuudessa on niukentunut hoidon tarpeen lisääntyessä. Kasvatus- ja perheneuvonnan jäsentämistä jatketaan vastaamaan lainsäädäntöä. Kehitystyö etenee uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttöönoton aikataulujen ehdoilla. Toimintavuonna tulee muodostaa käytännöt hoitotakuun toteutumisen seurantaan perheneuvola- ja nuorisoasemapalveluissa lasten- ja nuorten mielenterveystyön osalta.

Perhekeskuspalveluista on käynnistetty HUSin kanssa psykoterapioiden palvelusetelikeilu syyskuussa 2022 tilanteessa, jossa oma kilpailutus ei tuottanut riittävästi palveluntuottajia. Keskittämisen on katsottu tuottavan laadullista etua tarkoituksenmukaisen ja oikea-aikaisen psykososiaalisen hoidon saavuttamiseksi ja tasoittavan alueellisia eroja. Tavoitteena on psykoterapioiden siirtäminen alku vuodesta HUSin palvelusetelillä tuotettavaksi.

Sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin tehdään panostuksia talouden ja toiminnan kestävä kehittämissä ohjelmassa 2022 – 2026: vauvaperhetyöhön neljä henkilötyövuotta ja 13-17-vuotiaiden kasvatus- ja perheneuvontaan neljä henkilötyövuotta. Vauvaperhetyön henkilöstölisäys organisoidaan neuvolapsykologien kokonaisuuteen ja 13-17-vuotiaiden henkilöstölisäys kasvatus- ja perheneuvontaan organisoidaan nuorisoasemien yhteyteen ja työn sisällöt kehitetään. Säästömekanismit on katsottu siten, että tavoiteltavat säästöt on ajateltu syntyvän lastensuojelun kustannuspaikoilta.

Nuorten verkkoauttamisen palvelukokonaisuuden (Zoturi) käytön jatkaminen on tarkastellussa kuntien irtautuessa sopimuksesta 1.6.2023 lukien.

Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut; perhesosiaalityö, perhetyö, ammatillinen tukihenkilötyö, lapsiperheiden kotipalvelu, (varhaisen tuen perhetyö), perheoikeudelliset asiat

Systeemisen työotteen käyttöönottoa perhesosiaalityössä jatketaan käyttöönottoa tukevan ohjausryhmän tuella. Systeemistä ajattelua laajennetaan henkilöstölle tarjottavalla sisäisellä koulutuksella ja systeemistä tiimimallia rakennetaan perhekeskuspalveluihin. Perheterapeutti palkataan edistämään toimintamallia perhesosiaalityön ja asiakasohjauksen tiimeille.

Perheoikeudelliset palvelut ovat mukana vuosina 2023-2025 Kasvatus- ja perheneuvontaliiton (Kasper) saaman Stea-rahoituksen turvin toteutettavassa yhteiskehittelyhankkeessa, jossa edistetään lapsen osallisuuden huomioimista sopimusneuvotteluissa. Asiakas- ja potilasjärjestelmien käyttöönoton jälkeen on syksyllä tarkoitus jatkaa perheoikeudellisessa yksikössä ilman ajanvarausta olevaa Walk in -palvelua. Lisäksi toteutetaan miesten eroryhmätoimintaa ja mahdollisuuksien mukaan Eron ABC-iltoja yhteistyössä järjestöjen kanssa. Innovaatiokehittämisestä erityismaininta vuonna 2022 jaettiin sovinnollisen eron ja eron jälkeisen yhteistyövanhemmuuden tuen kehittämistyöstä, jota jatketaan perheoikeudellisessa yksikössä tuottamalla matalan kynnyksen vanhemmuussuunnitelmaa hyödyntävää eroneuvontapalvelua ja järjestämällä vanhemmuusneuvotteluja joka toinen viikko.

Lapsiperheiden kotipalvelun ja varhaisen tuen perhetyön organisointi ja siirtyminen kahden alueellisen yksikön toimintamalliin (länsi ja itä) sekä palvelutuotannon edelleen vakiointi otetaan tarkasteluun edellytyksellä, että terveitä tiloja on mahdollista löytää. Tavoitteena on saada aikaan hyvinvointialueen yhteinen lapsiperheiden kotipalvelun asiakasohjaus, koska APTJ muutoksissa hakemusmenettely muuttuu hakemusten kohdentuessa yhteen jonoon. Asiakkaille tulee mahdollisuus sähköiseen yhteydenottoon ja itsesoittavien asiakkaiden yhteydenottojen purkaminen tapahtuu lead deskistä, jolloin hakemusten käsittelyyn vaaditaan enemmän resurssien keskittämistä. Perheohjauksessa vahvistetaan ryhmämuotoisten menetelmien käyttöönottoa ja ryhmien toteuttamista sekä menetelmäosaamista.

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut siirtyivät kunnista hyvinvointialueelle. Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut palvelevat 103,5 vakanssin voimin 37 125 oppilasta tai opiskelijaa esiopetuksesta toiselle asteelle lain edellyttämänä lähipalveluna kouluilla ja oppilaitoksissa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutoksessa 1.1.2022 säädettiin koulupsykologien ja -kuraattoreiden sitovasta mitoituksesta ja kuraattorien kelpoisuudesta. Koulupsykologien osalta uudet mitoitusvaatimukset astuvat voimaan 1.8.2023 lukien (780 oppilasta). Tämä tarkoittaa nykyiseen 42,5 htv mitoitukseen noin viiden htv:n lisäystä.

Vuoden lopulla 2022 hyväksytyyn alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteita ryhdytään täsmentämään. Hyvinvointialueella opiskeluhoitoa tukevat alueelliset yhteistoimintarakenteet otetaan organisoitavaksi. Näitä ovat opiskeluhoollon alueellinen yhteistyöryhmä, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien opiskeluhoollon ohjausryhmät, yksikötasoiset yhteisölliset hyvinvointiryhmät ja monialaiset aluetyöryhmät. Lisäksi ryhdytään vakiinnuttamaan perhekeskuspalvelujen opiskeluhoitoa koskevia yhteistoimintarakenteita.

Tavoitteeksi on asetettu, että hyvinvointialueella toteutuu lainmukaisesti ja laadukkaasti yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhoito. Perhekeskuspalveluissa tavoitetta edistetään yksikön toimintaa ja palveluja yhtenäistämällä. Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen ja seurannan osalta on tarpeen vakioida yhteistoiminnassa rooleja ja tehtäviä. Opiskeluhoitotyöhön lain mukaan liitettävää yhteisöllistä hyvinvointityötä on lähdetty kartoittamaan keräämällä opetuksen järjestäjiltä näkemyksiä laadukkaasta yhteisöllisestä työstä. Yhteisöllistä hyvinvointityötä edistetään myös yhteistyössä Sitouttava koulu yhteisötyö -hankkeen kanssa mm. jalkauttamalla koulupoissaoloihin puuttumisen mallia. Psykologipalveluja pyritään turvaamaan selvittämällä mahdollisuuksia veto- ja pitovoimatekijöihin ja palvelujen ostoihin. Tavoitteena on myös pilotoida etäpsykologipalveluja toisella asteella tarjoten opiskelijoille etävastaanottoja ja –kokouksia sekä yhteistyötahoille konsultaatiota. Lisäksi lasten ja nuorten mielenterveyttä tuetaan IPC- ja Cool Kids –interventioiden vakiinnuttamisella. Oppilashuollolla tulee olemaan keskeinen rooli lievien mielenterveysongelmien tuessa. Kouluterveyskyselyssä esiin noussutta oppilaiden ja opiskelijoiden yksinäisyyttä ehkäistään lisäämällä sosiaalisten taitojen ryhmäinterventioita.

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteeksi on asetettu myös oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden toteutuminen opiskeluhoollon kaikilla tasoilla. Koulutuksen järjestäjä- ja oppilaitostasolla opiskeluhoollon psykologit ja kuraattorit huolehtivat osallisuuden lisäämisestä yhdessä opetushenkilöstön kanssa. Osallisuutta tullaan tarkastelemaan myös osana yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön kirjaamiskoulutusta. Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toimenpiteet ja mittarit tullaan laatimaan toimintavuoden aikana yhdessä opetuksen- ja koulutuksen järjestäjien kanssa opiskeluhoitopalvelujen tavoitteisiin nojaten.

Neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Asetuksen mukaisten tarkastusten toteutumisesta pyritään parantamaan. Lain edellyttämä neuvolan toimintaohjelma otetaan laadittavaksi. Kuntayhtymän valtuustoaloitteeseen perustuva maksuton ehkäisy kolmen vuoden kokeilun jälkeen vakinaistetaan.

Terveydenhoitajia koulutetaan lisää synnytyksen jälkitarkastukseen ja kierukan asennukseen, jolloin on mahdollista vapauttaa lääkäreiden aikaa muihin töihin. Toiminta mahdollistaa asiakkaalle sujuvan palveluun pääsyn. Nämä hoitopolut otetaan kuvattavaksi. Yhteistyössä terveyden- ja sairaudenhoidon palvelualueen kanssa edistetään lääkäripalvelujen saatavuutta palvelustelin käyttöönotolla.

Kouluterveydenhuollon ja sivistystoimen yhteistyötä lisätään terveydenhoitajien yhteistoinnillisessa rekrytoinnissa ja perehdyttämisessä kouluilla ja oppilaitoksissa.

Riskit

Perhekeskuspalveluissa palvelutuotannon haasteena on kasvavat asiakasmäärät esimerkiksi mielenterveyden tuen ja hoidon tarpeen kasvu sekä lasten että nuorten ikäryhmissä ja perhesosiaalityössä. Entistä suurempi tarve on kuntouttaviin ja hoidollisiin palveluihin. Sosiaalihuoltolain mukaisten lasten, nuorten ja perheiden palvelutarve on ollut viime vuosina myös kasvussa ja palveluita on osittain tuotettu ostopalveluina, riskiksi muodostuu kustannusten kasvu.

Palvelunsaannin oikea-aikaisuutta vaikeuttaa rekryointihaasteet erityisesti psykologien osalta. Täyttämättömät henkilötyövuodet siirtävät palvelukuormaa perhekeskuspalvelujen ja organisaation sisällä toisaalle lisäten kuormittavuutta muihin palveluihin.

Lastensuojelun palvelut

Lastensuojelun sosiaalityössä toteutetaan systeemistä tiimimallia. Systeemisessä tiimimallissa korostuu sosiaalityöntekijän suhde lapseen ja vanhempaan. Systeemisen lastensuojelun kouluttaminen ja tiimimallin juurruttaminen on jatkuva prosessi. Lastensuojelussa on yksi syty-kouluttajapari (sosiaalityöntekijä ja perheterapeutti) sekä yksi syty-perheterapeutti, joka on palkattu Tulevaisuuden sote-keskushankkeen rahoituksella vuodeksi 2023. Lastensuojelussa on toiminnassa 8 syty-tiimiä.

Lastensuojelun sosiaalityössä mietitään vuonna 2023 sosiaalityön organisoinnin tapaa ja johtamista. Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden asiakkuuden prosessi on pilkottu monelle toimijalle: asiakasohjaus, perhesosiaalityö, lastensuojelu. Asiakkaan psyykinen turvallisuus on uhattuna nivelkohdissa, eikä systeeminen ajattelu- ja toimintamalli asiakasturvallisuutta lisäävänä työotteena toteudu parhaalla mahdollisella tavalla. Lastensuojelussa pohdimme olisiko asiakkaiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista yhdistää avo- ja sijaishuollon sosiaalityö, jolloin lastensuojelun sisällä työntekijän vaihtuminen ei johtuisi työn

organisoitumisen tavasta. Tämä asettaa kuitenkin haasteita työntekijöiden osaamiselle sekä myös esihenkilötyölle.

Sosiaalityöntekijöiden pysyvyys on tunnistettu tärkeimmäksi laatu- ja vaikuttavuustekijäksi lastensuojelun palveluissa. Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus tuli voimaan 1.1.2022. Vuosien 2023 ja 2024 aikana asiakasmäärä tulee laskea 30 asiakaslasta/ sosiaalityöntekijä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitus on otettu valtakunnallisen valvonnan kohteeksi ja kysely toteutetaan 2 x vuosi. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden virkojen määrää lisätään 2 viralla vuonna 2023. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden kokonaismäärän, 41 virkaa, on arvioitu riittävän mitoituksen toteutumiseen lain mukaan, mutta haasteen tuo virkojen täyttäminen hakijoiden puutteessa sekä suuri vaihtuvuus, joka tuo riskin mitoituksen toteuttamiseen rekrytointiaikana. Suuri vaihtuvuus myös laskee työn laatua ja vaikuttavuutta sekä on eettisesti kuormittavaa sekä työntekijöille, että asiakkaille. Lastensuojelun palveluissa kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että sosiaalityöntekijät saavat riittävän tuen työlleen ja että työn rakenteet tukevat heidän jaksamistaan. Lastensuojelun esimiesten mahdollisuuksia tukea ja ohjata tiimien asiakastyötä on lisätty, kun avohuollon esimiehiltä on siirretty tehostetun perhetyön perheohjaajat perustettuun tehostetun perhetyön yksikköön. Sijaishuollon esimiesten osalta vastaavanlainen mahdollisuus toteutuu, kun jälkihuollon tiimi siirtyy aikuisten sosiaalipalveluihin 1.5.2023. Vuonna 2023 jatketaan lastensuojelun perehdytysohjelmaa 2–3 kertaa vuodessa ja kehitetään mentorointimallia uusien sosiaalityöntekijöiden työn tueksi.

Lastensuojelun tehostetun perhetyön yksikkö on perustettu joulukuussa 2022. Tehostetun perhetyön perheohjaajat on keskitetty yhden esihenkilön alle. Tehostettu perhetyö toimii edelleen 4 alueella, lähellä avohuollon sosiaalityötä, mutta on hallinnollisesti oma yksikkönsä, josta sosiaalityöntekijät tilaavat asiakkaille palvelua. Tehostetun perhetyön prosessi on vakioitu ja tavoitteena on tuottaa tasalaatuiset palvelut hyvinvointialueella. Tehostetun perheohjauksen esihenkilön alaisuuteen tulee talouden ja toiminnan kehittämissuunnitelman (TTK) kehittämiskohde Napakka-tiimi. Napakka on 4 perheohjaajan ”nopean toiminnan joukot”, joka tarjoaa perheiden kriisitilanteissa intensiivistä tukea ja ehkäisee lapsen kodin ulkopuolista sijoittamista. Napakka-tiimi toteuttaa myös arviointia vastaanottoperheisiin kehitetyn vop-arviointimallin mukaisesti, jolla pyritään nopeasti, mutta kattavasti selvittämään lapsen ja perheen tilanne, kun lapsi on kiireellisesti tai avohuollon tukitoimena sijoitettu perhehoitoon. Vop-arviointimallissa perhehoitajalla on oma rooli havainnoijana. Vastaanottoperheissä lasten sijoitukset ovat pitkittyneet, kun lapsen ja hänen perheensä tilanteen selvittämiseen ei ole kyetty riittävästi paneutumaan.

Omien lastensuojeluyksiköiden vastaanotto- ja arviointimalli on päivitetty ja mallin juurruttamista jatketaan. Lastensuojeluyksiköissä lisätään osaamista mm. perhearviointimenetelmä, ADAD2, DKT ja trauma- ja kriisityön osaaminen vastaamaan asiakkaiden monimuotoisiin arjen haasteisiin. Lastensuojeluyksiköissä on entistä enemmän vakavasti psyykkisesti oireilevia, itsetuhoisia ja aggressiivisia lapsia ja nuoria, joista nuorimmat on alakouluikäisiä.

Auerkulman perhetukikeskus muuttaa väistötiloihin Pehtoorin perhetukikeskukseen helmikuussa 2023. Auerkulman perhetukikeskuksen uudisrakentaminen Auerkulman tontille alkaa, kun vanhat rakennukset on purettu. Uuden Auerkulman arvioitu valmistuminen on keväät-kesä 2024. Uuden Auerkulman rakentaa Hoivatilat Oy, joka vuokraa tilat hyvinvointialueelle. Pehtoorin perhetukikeskuksen lastensuojelulle saneeratut tilat esitetään käytettäväksi myös jatkossa lastensuojelun laitoshoidolle. Tiloihin on tarkoituksenmukaista suunnitella pienempien lasten vastaanotto- ja arviointityötä sekä kuntouttavaa hoitoa. Kotirinteen perhetukikeskuksen laajennus Kotirinteen tontille on edistynyt Hyvinkään kaupungin taholta kaavamuutosasiana. Tavoitteena on keskittää Kotirinteen perhetukikeskuksen toiminta samalle tontille ja samalla lisätä palveluvalikkoon vaativan laitoshoidon yksikkö (4-6 paikkaa).

Avo- ja sijaishuollon sosiaalityössä panostetaan lasten vanhempien tukityön mallintamiseen yhdessä Kasper ry:n kanssa. Lastensuojelu on solminut v. 2022 aiesopimuksen Kasper ry:n kanssa lastensuojelun asiakasvanhempien tuen kehittämisestä ja 100 % STEA-rahoitus on myönnetty vuosille 2023-2026. Hankkeen nimi on Kokemuskohtaamo ja Kasper ry palkkaa hankkeelle projektisuunnittelijan, joka toimii hyvinvointialueella. Hankkeeseen tulee ohjausryhmä ja kehittäjäryhmä, joihin tulosalueelta osallistutaan. Myös Kasper ry:n kokemusasiantuntijat toimivat hankkeessa mukana ja yhdessä hankkeen projektisuunnittelijan kanssa järjestävät vanhemmille kerran viikossa Kokemuskohtaamon, jossa on avoimet ovet lastensuojelun asiakaslapsien vanhemmille.

Jälkihuollon tiimi siirtyy 1.5.2023 aikuisten sosiaalipalveluihin. Jälkihuollon tiimille on saatu oma esihenkilö ja lisäksi yksi uusi erityissosiaaliohjaajan virka. Tulevaisuuden sote-keskushankkeessa kehitetään aikuistumisen tuen palveluja, johon verkostoon jälkihuoltoon kuuluu. Tavoitteena on kehittää aikuistuville nuorille monialaiset palvelut eri toimijoiden verkostomaisena yhteistyönä. Jälkihuollon tuetun asumisen (SILMU-asunnot) ohjaajien toimet vakinaistetaan vuonna 2023.

Sijaishuoltopaikkojen laadun kirjavuus on nähty haasteena. Puitesopimuksissa mainitut asiat eivät aina toteudu ja sijaishuoltopaikkojen muutoksia joudutaan tekemään, kun sijaishuoltopaikka ei riittävällä tavalla turvaa lapsen hyvinvointia. Pidempiaikaiset avohuollon sijoitukset, huostaan otetun lapsen sijoitukset ja suunnitelmalliset sijaishuoltopaikan muutokset käsitellään Keusoten asiakasohjausryhmässä (ASO). Perhehoidon mahdollisuutta arvioidaan jokaisen lapsen kohdalla.

Perhehoito Pihlajassa luodaan toimintamalli ja tehdään opas itsenäistyvän nuoren tukemiseen perhehoidossa. Tämä opas on tarkoitettu perhehoitajille, työntekijöille sekä nuorille itselleen. VOP-arviointimalli viedään käytäntöön ja vakiinnutetaan toimintaan. Sähköisten palveluiden kehittäminen on Pihlajassa edelleen tärkeänä tavoitteena, tänä vuonna saadaan käyttöön sähköinen sopimusten allekirjoitus sekä sähköinen koulutus-alusta valmennuksiin. Sähköinen koulutus-alusta otetaan ensin käyttöön PRIDE-valmennuksista ja vähitellen muihinkin valmennuksiin.

Lastensuojelun digisuunnitelman mukaisesti jatketaan sähköisen asioinnin ja digityökalujen kehittämistä, tavoitteena sujuvoittaa asiakasprosessia ja lisätä asiakkaan osallisuutta omassa asiassaan. Digisuunnitelman toteuttamista tukee tuleva APTJ-järjestelmä sekä sähköisen asioinnin alusta.

Lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon uudet palveluntuottajat 1.1.2023 alkaen on valittu Uudenmaan tasoisessa yhteistyössä. Puitesopimuksen ulkopuolelle jäi useita palveluntuottajia, kun vaadittua henkilöstömitoitusta ei ollut täytetty. Puitejärjestely on dynaaminen ja se tullaan avaamaan jo keväällä 2023 uusille tarjoajille, jotta lasten sijoituspaikkojen tarpeeseen voidaan vastata. Kilpailutuksessa hoitovuorokausien hinnat ovat nousseet keskimäärin 15-18 %.

Uusille puitesopimuskumppaneille järjestetään alkuvuodesta tuotteittain kumppanuusinfot, jossa käydään läpi laatuvaatimukset sekä hankinnan sisältö. Kumppanuusinfoilla tuetaan palveluntuottajien omavalvontaa sekä lisätään sijaishuollon valvontaan osallistuvien työntekijöiden osaamista valvottavasta sisällöstä.

Sijaishuoltopaikkojen valvonta toteutetaan Uudenmaan tasoisessa yhteistyössä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella ei ole osoitettu erillistä resurssia sijaishuollon valvontaan, mutta Uudenmaan valvontayhteistyöhön osallistutaan työtilanteen mukaan. Sijaishuollon valvontaa toteuttaa myös lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä asiakassuunnitelmapalaverien yhteydessä. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä seuraa lapsen hyvinvointia kokonaisvaltaisesti ja tapaa lapsen kahden kesken käydessään sijaishuoltopaikassa.

Lasterin (sijaishuollon järjestämisen sähköisen ratkaisun) omistaa vuonna 2023 Keski-Uudenmaan hyvinvointialue. Lasterin vuoden 2023 tavoitteisiin kuuluu ohjelmiston käyttöönoton kansallisen levittämisen edistäminen ja Lasterin jatko-omistajuusneuvottelujen jatkaminen yhteistyössä STM:n ja THL:n kanssa. Lasterin oman ohjaavan lainsäädännön alustustyöt ja mahdollisen jatkokehitysrahoituksen anominen (mm. rajapinnan saamiseksi Soteri-rekisteriin) ovat myös agendalla. Ohjelmiston käyttöön liittyvät työt, kuten rekisterin päivitys ja käyttäjähallinta, työllistävät osaltaan. Lasterin kannalta keskeistä on viestintä ja muu yhteistyö niin STM:n, THL:n, valvovien viranomaisten, Lasterin käyttäjien, sijaishuollon palveluntuottajien kuin muiden sidosryhmätoimijoidenkin kanssa.

Laadunkehittämistyö jatkuu SHQS- laatujärjestelmätyön mukaisesti uusilla itsearviointeilla. Havaintojen pohjalta laaditaan kehittämistehtävät ja huolehditaan toimeenpanosta.

Lastensuojelun asiakaspalautteita pyritään lisäämään ottamalla käyttöön tekstiviestikyselyt. Asiakkaiden osallisuutta ja palvelukokemusta parannetaan ottamalla monialaiseen tarkasteluun asiakaspalautteita ja niihin laadittuja kehittämistoimia sekä laatimalla asiakaspalautteiden monialainen käsittelyprosessi.

Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto on toteutettu idän alueella ja jatkuu lännen alueella syksyllä 2023.

Riskit

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeudet, vaihtuvuus sekä suuri tilapäisten sosiaalityöntekijöiden määrä (50 %) on merkittävä riski lastensuojelun palveluissa. Rekrytointivajeita paikataan ostopalvelusosiaalityöllä, joka on kallista ja laadultaan epävarmaa. Lastensuojelun tiimit ja esihenkilöt kuormittuvat jatkuvasta rekrytoinnista ja perehdyttämisestä.

Sijaishuollon ostopalveluiden kustannukset nousevat 15-18 % uudessa puitesopimuksessa. Sijaishuollon uusia palveluntuottajia jäi puitesopimuksen ulkopuolelle, kun laatuvaatimukset eivät täytyneet. Sijoituspaikkojen riittävyys on nähty riskinä ja dynaaminen puitejärjestely avataan jo keväällä 2023 uusille tarjouksille.

Sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen kustannukset on siirretty kunnilta hyvinvointialueille. Hyvinvointialueen kunnat ilmoittivat asiasta tammikuussa 2023, eikä talousarviossa ole kustannuksiin varauduttu. Varhaiskasvatuksen järjestäminen kuuluu edelleen kunnille varhaiskasvatuslain perusteella.

Toiminnalliset tavoitteet

Käyttösuunnitelmataavoitteet on johdettu talousarviotavoitteista.

Talousarviotavoite: Palveluketjujen avulla vahvistetaan palvelujen integrointia, palvelujen saatavuutta ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tu- losalue
Lasten ja nuorten tuen ja avun saantia systematisoidaan perheissä, joissa vanhemmilla on päihde- tai/ja mielenterveysongelmia	IMS-järjestelmään on monialaisesti kuvattu päihteiden käytön ja/tai mielenterveysongelmien palvelukokonaisuus sen vaikuttavuus- ja asiakastyytyväisyys mittarit. Kehittämistyö on organisoitu, palaverikäytännöt on sovittu.	2022: Lasten ja nuorten tukea ei ole systematisoitu. Monialaisesti toteutettu palveluketjun kuvaus puuttuu.	Lasten ja nuorten tuen ja avun saannin toimintamallit on kuvattu ja käyttöön otettu. Kuvataan vanhempien palveluketju, joilla on päihde- tai/ja mielenterveysongelma. Vanhempien palvelukokonaisuuden kuvaus tehdään monialaisesti yhteistyössä ja sovitaan yhteiset monialaiset palaverikäytännöt	MIEPÄ, PEKE, LASU, TEPASA HYTEAS
Kuvataan ja otetaan käyttöön yhteinen päihdeasiakkaan prosessi, sisältäen yhteiset vaikuttavuus ja asiakastyytyväisyys mittarit (Asiakasohjauksikkö-avopalvelut-mielenterveys- ja päihdepalvelut-sairaalapalvelut-Ridasjärven päihdehoitokeskus)	IMS-järjestelmään on kuvattu yhteinen päihdeprosessi.	Jokaisessa palvelussa on yksittäisiä prosesseja	Päihdeprosessi kuvataan ja viedään IMSiin. Paradise24 otetaan käyttöön, Auditin käyttöä laajennetaan systemaattisesti	MIEPÄ, TEPASA, HYTEAS

Talousarviotavoite: Alueen väestön asioiminen yhdenmukaistuu ja palvelujen saatavuus paranee				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Asetuksen mukaiset tarkastukset toteutuvat ja palvelun saatavuus on lakisääteisellä tasolla	<p>Toteutuminen/vuosi 2023 neuvola (%)</p> <p>Raportointi 1-12/2023 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.</p> <p>Toteutuminen/lukuvuosi 2022-2023 koulu- ja opiskeluterveydenhuolto (%)</p> <p>Raportointi vain 1-6/2023, raportointivälin ollessa koulun lukuvuosi</p>	<p>2021-2022 (Luvut eivät sisällä lääkärin toteuttamia tarkastuksia)</p> <p>Vuonna 2022 neuvoloissa terveydenhoitajien toteuttamat terveystarkastukset sekä laajat että määräaikaiset terveystarkastukset toteutuivat 100%</p> <p>Lukuvuonna 2021–2022 koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajien toteuttamat terveystarkastukset sekä laajat että määräaikaiset terveystapaamiset toteutuivat seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Määräaikaistarkastukset 86 % -laaja 1.luokan tarkastus 96,9 % -laaja 5.luokan tarkastus 97,8 % -laaja 8-luokan tarkastus 93,3 % -opiskeluhoollon tarkastukset 1. ja 2. vuosiluokat 97,2 % 	<p>Tavoite: 100 % kaikissa tarkastuksissa</p> <p>Terveystarkastuksiin saapumattomien tilanne selvitetään ja heille tarjotaan kaksi- kolme aikaa tarkastuksen toteuttamiseen.</p>	PEKE

Opiskeluhuollon psykologipalvelujen saatavuus parane	Täyttämättömät toimet/ kaikki koulupsykologitimet (%)	1.1.2023: Hyvinvointialueelle siirtyneet koulupsykologit 42,5 htv Täyttöaste 72,2 % (30,67 htv) Puuttuu 27,8 % (11,83 htv)	Tavoite: Psykologitoimien täyttöaste on vähintään 86,3% (36,67 htv), > 6 htv kuin 1.1.23 taso. Puuttuu 13,7% (5,83htv) Aktiivinen rekrytointi ja mainonta. Harjoittelupaikkojen tarjoaminen. Etäpalvelujen pilotointi toisella asteella, tarvittaessa ostopalvelut.	PEKE
--	---	---	--	------

Talousarviotavoite: Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaan tietopohjaa ja järjestäjän vaikuttavuusperusteista ohjausta				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Systeemiset tiimit ovat käytössä koko hyvinvointialueella perhesosiaalityössä	Toimivat tiimit (%)	2022 Läntisen alueen (Hyvinkää, Nurmijärvi) työntekijät koulutettu systeemiseen työotteeseen ja tiimimalliin. Itäisen alueen työntekijät systeemiseen työotteeseen ja tiimimalliin kouluttamatta. Perheterapeutti systeemiseen tiimin on palkattu.	Tavoite: 100 % Idän työntekijöistä koulutettu. 100 % (5 kuntakohtaista) Systeemistä tiimiä perustettu ja ne ovat toiminnassa	PEKE

Talousarviotavoite: Palvelun saumattomuus toteutuu asiakaspalautteen perusteella				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Asiakkaan palvelukokemuksen tarkastelu yhteistoiminnassa vakiintuu Roidu-palautteissa	Asiakaspalautteiden määrä / vuosi Kehitystoimenpiteisiin johtaneiden asiakaspalautteiden lukumäärä / vuosi Prosessi luotu yhteiskäsitteilylle	2022 Yhteistä asiakkaan palvelukokemuksen käsittelymallia ei ole luotu.	Tavoite: Asiakaspalautetta kerätään kaikissa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ja lukumääriä seurataan. Asiakaspalautteiden käsittelyn prosessi kuvataan. Palautekäsittelyssä huomioidaan moniammatillinen käsittely sekä käsittely henkilöstön kanssa moniammatillisesti. 1–3 asiakaspalautetta huomioidaan moniammatillisessa kehitystyössä.	PEKE, TEPASA, LASU, MIEPÄ
Asiakastyytyväisyys parane	NPS, nettosuosittelemiseksi (%)	2022: NPS 43 % Tekstiviestikysely on käytössä osassa yksiköitä	Tavoite: > 60 % Palvelujen laatua ja tarpeenmukaisuutta kehitetään asiakaspalautteen perusteella. Asiakaspalautteen keräämistä tehostetaan.	PEKE
Asiakastyytyväisyys parane	NPS, nettosuosittelemiseksi (%)	v. 2022: NPS 41 %	Tavoite: > 60 % Systemisen työtteen käyttö lisää asiakkaan psyykkistä turvallisuutta osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kautta.	LASU

			<p>Kiinnitämme erityistä huomiota työn nivelkohtiin, joissa asiakkaan turvallisuus on usein uhattuna.</p> <p>Tekstiviestikysely otetaan käyttöön.</p>	
--	--	--	---	--

Talousarviotavoite: Palvelurakenteen painopistettä muutetaan ennaltaehkäisevään suuntaan				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut kuvataan terapiat etulinjaan hoidonporrastusmallin mukaisesti	Hoidonporrastusmalli kuvattu ja toimintakäytännöt sovittu eri toimijoiden kanssa (kyllä/ei)	2022 Alustava hahmotelma tehty, kuvausta ei ole aloitettu	<p>Tavoite: Kuvaus löytyy IMS-järjestelmästä</p> <p>Toimintakäytännöt ja roolit sovittu</p>	PEKE

Talousarviotavoite: Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen ja työnantajan vetovoimaisuuden lisääminen				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden pysyvyys lisääntyy.	Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden virkojen määrä 41	Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus: v. 2019 vaihtuvuus 49 % v. 2020 vaihtuvuus 46 % v. 2021 vaihtuvuus 47 % v. 2022 vaihtuvuus 49 %	Tavoite: < 35 % Sosiaalityöntekijöiden pysyvyys on tunnistettu tärkeimmäksi laatu- ja vaikuttavuustekijäksi lastensuojelun palveluissa. Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että sosiaalityöntekijät saavat riittävän tuen työlleen ja että työn rakenteet tukevat heidän jakamistaan.	LASU
Opiskeluhuollon psykologien pysyvyys uudella työnantajalla vähintään 1.1.23 lähtötasolla	Työpaikkaa vaihtaneiden koulupsykologien htv määrä/1.1.23 täytettynä oleet koulupsykologi htv (%)	1.1.2023: Hyvinvointialueelle siirtyneet koulupsykologit 42,5 htv Täyttöaste 72,2 % (30,67 htv) Puuttuu 27,8 % (11,83 htv)	Tavoite: Psykologitoimien täyttöaste on vähintään 72,2 % (30,67 htv), jotta pysyvyys vähintään 1.1.23 tasolla. Psykologien työn tuen kehittäminen. Psykologimitoitukseen siirtyminen 1.8.23 alkaen	PEKE

Taloudelliset tavoitteet

AIKUISTEN MIELENTERVEYS-, PÄIHDE- JA SOSIAALIPALVELUJEN SEKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUJEN PALVELUALUE	KS 2023
TOIMINTATUOTOT	8 083 000
Myyntituotot	4 335 000
Maksutuotot	2 603 000
Tuet ja avustukset	910 000
Muut toimintatuotot	235 000
TOIMINTAKULUT	-121 332 556
Henkilöstökulut	-47 767 771
Palvelujen ostot	-60 949 370
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 974 330
Avustukset	-2 362 540
Muut toimintakulut	-8 278 545
TOIMINTAKATE	-113 249 556
VUOSIKATE	-113 249 556
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-24 868
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 868
TILIKAUDEN TULOS	-113 274 424
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-113 274 424
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-113 274 424

Suoritteet

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelut	yksikkö	KS 2023
Perhekeskuspalvelut		
neuvola	käynti	80 000
koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	käynti	55 000
lapsiperheiden kotipalvelu	asiakas	800
perhesosiaalityö	asiakas	1 700
perheneuvola	käynti	15 000
perheoikeudellinen yksikkö	käynti	6 700
Lastensuojelu		
lastensuojelun avohuollon sosiaalityö ja -ohjaus	asiakas	1 285
sijaishuollon sosiaalityö ja -ohjaus	asiakas	360
jälkihuollon sosiaalityö ja -ohjaus	asiakas	493
vastaanotto ja kuntoutusyksikkö (oma palvelutuotanto)	hoitopäivä	13 000
lastensuojelun ammatilliset perhekodit (osto)	hoitopäivä	18 000
lastensuojelun laitoshoido (osto)	hoitopäivä	49 000
Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut		
aikuissosiaalityö ja -ohjaus	asiakas	2 700
mielenterveysavopalvelut	käynti	15 000
päihdeavopalvelut	käynti	12 000
mielenterveys ja päihdeasumispalvelut (osto)	hoitopäivä	120 000

Terveyspalvelut ja sairaanhoidon palvelualue

Vastuuhenkilö: palvelujohtaja Susanna Pitkänen

Terveyspalvelut ja sairaanhoidon palvelualue koostuu neljästä tulosalueesta: Avopalvelut, Kuntoutuspalvelut, Kliiniset tukipalvelut ja Sairaalapalvelut

Avopalvelut

Vastuuhenkilö: avopalvelujen päällikkö Päivi Mäkelä-Bengs

Avopalveluiden tulosalue sisältää vastaanotto toiminnan, Suun terveydenhuollon ja Mielen-terveys ja perhekeskuspalveluiden lääketieteellisen tuen. Tulosalueen tavoitteena on tuottaa ja kehittää asiakaskeskeisiä ja yhdenvertaisia vastaanotto- ja suunterveydenhuollon palveluja alueella talousarvion raameissa. Tavoitteena on koko avopalveluissa parantaa palveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta, jotta pystymme vastaamaan hoitotakuulainsäädännön muutoksiin ja takaamaan riittävät asiakaspalvelut.

Lisäksi tavoitteena on, että tuotettavat ja kehitettävät palvelut ovat kustannusvaikuttavia ja palvelut lisäävät asiakastyytyväisyyttä ja henkilöstön hyvinvointi sekä pitovoima paranevat.

Toimenpiteet vuoden 2023 tavoitteiden saavuttamiseksi

Saavutettavuuden parantamiseksi ja hoitotakuulainsäädännön muutokseen vastaamiseksi aloitetaan vastaanottopalveluissa etäterveysasemapilotti, johon rekrytoidaan 19 sairaanhoitajaa ja 3 etälääkärinä määräämällä vuodelle 2023.

Etäterveysasema vastaa asiakkaaksituloväylän kautta yhteyttä ottaneiden asiakkaiden hoidosta. Etäterveysasemalla on tavoitteena hoitaa saman päivän aikana yhteyttä ottaneiden asiakkaiden asiat ja vain läsnävastaanottoa tarvitsevat asiakkaat ohjataan omalle terveysasemalle. Lisäksi etäterveysasemalla hoidetaan sähköisen asiointiväylän (Omaolo) kautta tulleiden asiakkaiden asian hoito lääketieteellisessä kiireellisyysjärjestyksessä. Etäterveysaseman pilotin myötä terveysasemilta siirtyy noin 40 %:a (n 2500 puhelua/viikko) puhelimen kautta tullutta yhteydenottoa etäterveysasemalla ja n. 400 Omaolon kautta tullut sähköistä yhteydenottoa.

Pilotissa haetaan asiakkaalle hoidon episodityyppistä hoidon jatkuvuutta ja samalla taata terveysasemien työntekijöille riittävä aika oman toiminnan kehittämiseen mm vähentämään sisäistä häiriökysyntää. Tämä mahdollistaa myös sen, että toimipisteissä on enemmän resurssia pitkäaikaissairaiden ja paljon palveluja käyttävien asiakkaiden hoitoon sekä mahdollistaa myös toiminnan painopisteen siirtämisen enemmän ennaltaehkäisevään

palveluluun. Etäterveysasema toimii Keusoten asiakasohjausyksikön kanssa tiiviissä yhteistyössä ja osallistuu hyvinvointialueen asiakkuuksien hallinnan kehittämiseen.

Vuonna 2022 hyväksytty ja valmisteltu lääkärivastaanoton Palveluseteli otetaan käyttöön kevään 2023 aikana. Kiireellisen hoidon palveluseteli lisää hoidon saatavuutta kaikissa toimipisteissä, jos palvelusetelituotantoon saadaan riittävän kattavasti palveluntuottajia. Käyttöönotto vaatii kaikkien vastaanottopalvelun hoitajien kouluttamisen palvelusetelijärjestelmän käyttäjiksi. Tämän vuoksi palveluseteli otetaan ensimmäisen käyttöön etäterveysasemalla.

Hoitaja- ja lääkärivastaanotoilla keskitytään takaamaan riittävä lääkäriresurssi sairaanhoidotajien konsultaatioihin ja myös hoitamaan saman päivän aikana asiakkaiden asiat. Tällä varmistetaan parempi hoidon jatkuvuus, joka lisää sekä työntekijöiden työtyytyväisyyttä ja asiakastyytyväisyyttä. Erityistä huomioita kiinnitetään myös proaktiiviseen työtapaan, joka osaltaan lisää hoidonjatkuvuutta ja vähentää häiriökysyntää. Näiden muutoksien tavoitteina on myös lisätä painopistettä kiireellisestä sairaanhoidosta pitkäaikaissairauksien hoitoon ja ennaltaehkäisevään työhön, jota ei ole pystytty riittävästi toteuttamaan koronapandemian aikana. Avopalvelujen alueellisen toiminnan yhdenmukaistamista jatketaan.

Mäntsälän hoitaja- ja lääkärivastaanotolla aloitetaan yksityisen palvelutuottajan kanssa yhteistyöpilotti. Pilotissa yhteistyössä yksityinen palvelutuottajan kanssa tuotetaan mäntsäläisille ja pornaislaisille asukkaille sairaanhoitoa sekä etä- ja läsnävastaanotoilla niin, että henkilökunta yhdessä palvelutuottajan kanssa tuottavat palvelun asiakkaille. Lisäksi tavoitteena on sujuvoittaa asiakkaiden palvelua. Pilotin aikana kehitettyjä toimintamalleja hyödynnetään myös muissa toimipisteissä. Yhteistyöllä tavoitellaan myös uudenlaista palvelutuottamisen mallia sellaisessa toimipisteessä, jossa lääkäri työvoiman saaminen on erittäin haasteellista eikä palvelun yhdenvertaista saatavuutta voida taata muulla tavoin. Toiminta käynnistyy maaliskuussa 2023.

Virka-ajan ulkopuolisen puhelinpalvelun toteuttaa HUS päivystysapu, joka tekee yhteistyötä Keusoten sopimusetälääkärin kanssa. Päivystysapu on lakisääteinen sairaanhoitopiirien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuollon neuvonta- ja ohjauspalvelu. Keusotella on sopimus Husin kanssa tämän toiminnan järjestämiseksi. Sopimuksen mukaisesti Päivystysavusta maksetaan kapitaatiokorvaus. Virka-ajan ulkopuolisen puhelinpalvelun tuottaminen Päivystysavun kanssa yhtenäistää virka-ajan ulkopuolista puhelinpalvelua ja on kustannusvaikuttavaa, kun oma virka-ajan ulkopuolinen puhelinpalvelu voidaan päättää.

Keusoten virka-ajan ulkopuolinen kiirevastaanotto toteutetaan Keusoten Akuutissa ja Hyvinkään yhteispäivystyksessä. Vuoden 2023 alussa yhteistyötä HUS:n kanssa tiivistetään, kun yhdenmukaiset HUS päivystyskriteerien soveltamiskäytännöt otetaan käyttöön Uudellamaalla. Hyvinkäällä on ollut erillissopimus ns. kiirevastaanottotasoisten potilaiden mahdollisuudesta hakeutua yhteispäivystykseen myös virka-aikaan. Näitä asiakkaita on ollut noin 12-18 asiakasta/ päivä. Tämän lisäksi päivittäin on muutamia asiakkaita lähinnä

Jokelasta ja Rajamäeltä, jotka ovat käyttäneet Hyvinkään sairaalan yhteispäivystystä kiireellisten asioiden hoidossa. Muutos lisää huomattavasti palvelujen tarvetta; kiirevastaanottopalveluiden tarve kasvaa n 5500 käynnillä/vuosi. Osa näistä asiakkaista pystytään hoitamaan etäterveysasemalla, mutta osa asiakkaista tulee siirtymään Hyvinkään terveysasemalle. Tämän vuoksi aloitetaan selvitys siitä, miten asiakkaiden kiireellinen hoito pystytään järjestämään Hyvinkään sairaalassa virka-aikana Keusoten toimesta. Selvityksen tarvetta lisää se, että Hyvinkään terveysasemalla Sandelininkadulla ei ole tarjota asiakkaille kuvantamistutkimuksia eikä laboratoriopalveluja, kun HUS-diagnostiikkaan toimipiste siirtyy keväällä 2023 sisäilmaongelman vuoksi pois Sandelinkadun toimipisteestä.

Suun terveydenhuollossa parannetaan saavutettavuutta tuomalla uusi sähköinen yhteydenottomahdollisuus ja resursoimalla puhelinpalveluyksikköön riittävä määrä ammattihenkilöitä sekä taata heille hammaslääkärin konsultaatiotuki. Vuoden 2023 aikana käyttöön otettava yhteinen potilastietojärjestelmä mahdollistaa sen, että kiireelliset suun terveydenhuollot palvelut voidaan tarjota eri toimipisteisiin riippumatta asiakkaan asuinpaikasta. Tämä edellyttää, että hammashoitoloissa otetaan vuoden 2023 aikana käyttöön yhtenäiset ajanvarauspohjat. Sähköinen oirearvio, OmaOlo, otetaan käyttöön osana asiakkaan hoitoa.

Suunterveydenhuollon palveluiden tuottaminen vaatii riittävän henkilökunnan lisäksi riittävän määrä hoitohuoneita, joissa hoito voidaan toteuttaa. Suun terveydenhuollossa otetaan käyttöön myös tiimimalli ja kiireellinen hoito toteutetaan monihuonemallilla, jolloin saadaan myös toimitilat maksimaalisesti hyödynnettyä. Tiimimallin tavoitteena on myös turvata hoidon jatkuvuus, kun asiakkaan asiat hoidetaan saman tiimin toimesta ja näin lisätä hoidon sujuvuutta. Samalla arvioidaan yksilöllinen, asiakaskohtaiseen tarpeeseen perustuva tarkastusväli, joka parantaa hoidon kustannusvaikuttavuutta.

Suun terveydenhuollon liikkuvat, PopUp –palvelut, jatkuvat alaikäisten lakisääteisten tarkastuksien osalta. Tavoitteena on, että kuntien kanssa saadaan sopimus aikaiseksi oppilaitosten tilojen käytöstä PopUp -toiminnassa

Suun terveydenhuollossa on edelleen aikuisten suun terveydenhuollossa tarkastusjonoa, joka syntyi pandemian aikana. Lisäksi hoitotakuulainsäädännön muutos edellyttää palvelun nopeampaa saamista. Tämän vuoksi suun terveydenhuollon jononpurku jatkuu vuonna 2023 lisätyösopimuksella. Vuoden 2023 aikana suun terveydenhuollossa käynnistetään valmistelu palvelusetelin käyttöönottoon aikuisten suunterveydenhuollon tarkastuksien osalta.

Suun terveydenhuollon toimintatapa-analyysi (Make or Buy) valmistui vuoden 2022 aikana. Analyysissä arviointiin riittävien suun terveydenhuollon palveluiden tuottamistapaa palvelukysynnän lisääntyessä. Analyysin jatkotyöstö on siirtynyt osaksi palveluverkkotyötä. Suunterveydenhuollon yhteistyö erikoissairaanhoidon kanssa jatkuu mm. Erikoislääkärikoulutuksen osalta. Virka-ajan ulkopuolinen päivystystoimintaa jatkuu järjestämissopimuksen mukaisesti HUSin tuottamana.

Perhekeskuspalveluihin ei voitu osoittaa riittävästä lääkäriyöpanosta lääkäripulan vuoksi. AVI:n vuoden 2022 päätöksessään edellyttää tuottamaan lakisääteiset lasten ja nuorten

ennaltaehkäisevät lääkärintarkastukset. Opiskelijaterveydenhuollossa on ollut meneillään Hyvinkäällä pilotti, jossa opiskelijaterveydenhuollon lääkäripalvelut on toteutettu hoitaja- ja lääkärivastaanotoilla. Kokeilun arvioinnin jälkeen tätä toimintaa voidaan laajentaa muihin toimipisteihin. Palvelusetelin käyttöönottoa lasten ja nuorten lääkäritarkastuksiin valmistellaan takaamaan riittävät, lakisääteiset palvelut.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa yhteistyötä Husin lasten ja nuorten psykiatrian kanssa jatketaan ja mallina käytetään terapiat etulinjaan –hoidonporrastusmallia. Mallin avulla voidaan parantaa asiakkaiden oikea-aikaista palvelua ja tarjota näyttöön perustuvaa hoitoa. Mallin avulla voidaan myös lisätä kustannustehokkuutta.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä perhekeskuksen lääketieteellisessä tuessa lääkäriresurssien niukkuuden vuoksi v 2022 resurssit eivät ole olleet riittävät ja niiden alueellinen kohdentuminen ei ole ollut tasaista. varmistetaan niukkojen lääkäriresurssien yhdenvertainen jako eri toimipisteisiin. Planner toiminnanohjausjärjestelmän käyttöä laajennetaan resurssijaossa. Palveluista vastaavaan ylilääkärin työpanos kohdennetaan vuoden 2023 aikana kokonaisuudessaan näihin palveluihin takaamaan palveluiden yhteiskehittämisen asiakaspalveluiden sujuvoittamiseksi ja muun muassa lääkäriyön pito- ja vetovoiman lisäämiseksi. Tämä työ on osa valtionavustushanketta. Yhteistyötä perhekeskus- ja lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden kanssa on tiivistetty luomalla mm. Yhteisiä kokousrakenteita, joissa yhteisistä asioista päätetään.

Selvitystyö erityisesti psykiatrisesta syytä päivystykseen hakeutuneista Keusoten potilaista toteutetaan vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on selvittää päivystykseen hakeutumisen syy ja näiden potilaiden aikaisempi hoito, onko potilas saanut riittävästi muita palveluita ja miten potilaan jatkohoito on toteutunut. Tavoitteena on, että selvitystyön pohjalta kuvataan näiden potilaiden hoitoprosessi siten, että potilaiden oikea-aikainen kustannusvaikuttava hoito toteutuu. Selvitystyö on osa TPK – hanketta osana yhteispäivystyksen käytön vähentämistä ja se toteutetaan kiinteässä yhteistyössä HUSin kanssa.

Tavoitteena on lisätä työntekijöiden pitovoimaa parantamalla esihenkilötukea ja selkeyttää esihenkilöiden työnkuvaa. Lisäksi tavoitteena on johtamistavan muutoksella taata yhdenvertaiset palvelut riippumatta asiakkaan asiantunnuksista. Tiedolla johtamista edistetään ottamalla käyttöön suun terveydenhuoltoon päivittäisjohtamisen taulut, jotka on johdettu käyttösunnitelman tavoitteista. Samanaikaisesti otetaan käyttöön toimipisteiden johtamisessa tietoaaltaasta saatavaa analysoitua tietoa, jota peilataan kysyntään, asiakkuuksiin ja kustannuksiin sekä resursseihin.

Hoitohenkilökunnan ja lääkäreiden rekrytointia tehostetaan yhdessä Keusoten keskitetyn rekrytointipalvelun kanssa. Lääkäreiden perehdytysohjelma päivitetään. Kehittäjälääkäritointia ja kokeneiden lääkäreiden urapolun houkuttavuuden kehittämistä jatketaan toimintavuonna. Keusotessa aikaisemmin työssä olleita lääkäreitä kontaktoidaan systemaattisesti. Rekrytointivaltteina on Keusoten 2022 käyttöön otetut henkilöstöetuudet ja

räätälöidyt urapolkumahdollisuudet. Lisäksi toteutetaan rekrytointimainoskampanjoita ja osallistutaan lääkäreiden rekrytointitapahtumiin.

Tavoitteena on lisätä suorassa työsuhteessa olevien lääkäreiden määrää suhteessa työvoimavuokrauksen kautta työskenteleviin. Vuoden 2022 lopussa avosairaanhoidon lääkäri-voimavaroista 17 % oli täytetty työvoimavuokrauksen avulla. Yksittäisen lääkärin vuokratkustannus on 1,6-kertainen suhteessa suorassa työsuhteessa olevan lääkärin palkkatkustannukseen. Valtakunnallinen lääkäripula on johtanut siihen, että lääkäri-työvoimavuokrauksen tkustannukset tulevat kasvamaan, kun kilpailu lääkäri-työvoimasta lisääntyy.

Avopalvelut osallistuu mm. mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden ja kehitysvammaisten asiakkaiden palveluketjutyöhön perusterveydenhuollon palveluiden tuottajan roolissa asiakkaiden sairaanhoidon ja ennaltaehkäisevien palveluiden alaprosessien kehittämiseksi.

Yhdyspintatuottavuushanke jatkuu yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Tavoitteena on vähentää Hyvinkään yhteispäivystyksen käyttöä erityisesti virka-aikana. Vastaanottopalveluiden prosessien sujuvoittaminen vähentää omalta osaltaan päivystyskäyttöä ja siten toiminnan jatkuva parantaminen on osa hanketta. Erikoissairaanhoidon poliklinikkakäyntien vähentämiseksi jatketaan palveluketjukurkuvaksia. Tavoitteena on, että asiakas saa oikea-aikaista palvelua sujuvasti perusterveydenhuollossa ja tarvittaessa erikoissairaanhoidossa ilman, että asiakkaiden siirtyminen eri palveluntuottajalle aiheuttaa hänelle katkosta tai lisää perusterveydenhuollon ulkoista kysyntää. Diabetes- ja haavaverkosto työssä kehitetään ja käyttöön otetaan yhteisiä hoitoketjuja erikoissairaanhoidon kanssa. Yhteiset hoitoketjut sujuvoittavat asiakkaan kokonaisvaltaista hoitoa tkustannusvaikuttavasti. Tavoitteena on vähentää näiden sairauksien komplikaatiota ja niistä koituvia tkustannuksia sekä jakaa näiden potilaiden hoitoon vaadittavaa osaamista eri toimialojen välillä. Myös muiden hoitoketjujen valmistelu jatkuu esim. Keuhkosairauksien osalta.

Avopalvelut ovat kiinteästi mukana Tulevaisuuden sotekeskus ja kestävän kehittämisen eri hankkeissa. Muun muassa lähipalvelupilotti jatkuu ja sitä ollaan laajentamassa vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 käyttösuunnitelmatavoitteiden suurimpana riskinä on, että emme onnistu rekrytoinnissa suoriin työsuhteisiin tai emme muilla tavoin saa riittävästi henkilökuntaa. Erityisesti erikoislääkäreiden ja seniorilääkäreiden rekrytoinnin ja työhön sitouttamisen epäonnistuminen on konkreettinen riski tavoitteellisessa saavutettavuuden ja saatavuuden parantamisessa. Riskinä myös on, että palvelusetelitoimintaan ei saada riittävästi mukaan yksityisiä palvelutuottajia, jolloin sen tavoite takaamaan riittävät palvelut ei toteudu. Alueellinen potilastietojärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto 2023 tulee käyttöönottohetkellä vaikuttamaan palveluiden saatavuuteen ja jonoittaa palveluita.

Kliiniset tukipalvelut

Kliiniset tukipalvelut tulosalue sisältää infektio- ja tartuntatautiyksikön, farmasia-asiantuntijapalvelut, hoitotarvikejakelun, välinehuollon, seulontapalvelut, lääkinnällisten laitteiden koordinoinnin sekä ostopalveluiden sopimusseurantaa- ja hallintaa mm. HUS apteekki-, logistiikka- ja diagnostiikkapalvelut. Tulosalueen toiminta ja palvelut ovat hyvinvointialueella poikkileikkaavia.

Hoitotarvikejakelu

Hoitotarvikejakelulla tarkoitetaan asiakkaan kotiin jaettavaa hoitotarvikkeita, joilla tuetaan omahoitoa ja edistetään kotona asumista. Hoitotarvikejakelu perustuu ammattilaisen laatimaan yksilölliseen hoito- ja jakelusuunnitelmaan. Jakokriteerit on määritelty hoitotarvikejakeluohjeessa, joka päivitetään toimintavuoden aikana.

Hoitotarvikejakelu siirtyy alueellisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttäjäksi vuoden alussa. Järjestelmävaihtoon liittyvä manuaalinen tiedonsiirto tulee aiheuttamaan viiveitä tilausten käsittelyssä usean kuukauden ajan. Kevään aikana otetaan käyttöön varastotilauksia nopeuttava muu tekninen ratkaisu.

Hoitotarvikejakelun omasta välivarastosta toimitetaan n. 21 000 pakettia vuodessa. Suunnitelmat siirtää varastotoiminta HUS logistiikalle on laadittu, mutta ne eivät ole edenneet toivotussa aikataulussa. Toimintavuoden aikana selvitetään välivaiheen ratkaisuja, jotka olisivat kustannustehokkaampia kuin oman välivaraston ylläpitäminen.

Hoitotarvikejakelun asiakkaan palvelun selkeyttämiseksi varastotyöntekijöiden roolia muutetaan asteittain jakelijasta asiantuntijaksi. Toteuttamistavasta sovitaan toimintavuoden aikana. Asiakaspalautejärjestelmää kehitetään ja ruuhkatilanteiden hoitamiseen selvitetään kustannustehokkaita ratkaisuja.

Infektio- ja tartuntatautiyksikkö: perustehtävän määrittelee tartuntatautilaki, joka edellyttää tartuntatautien ehkäisyyn, tautien varhaiseen toteamiseen ja seurantaan, epidemian selvittämiseen tai torjumiseen kohdentuvia toimenpiteitä sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimuksen, hoidon sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan hoitamista. Lisäksi edistetään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 tavoitetta vähentää merkittävästi hoitoon liittyvien infektioiden ilmaantuvuutta vuoteen 2026 mennessä.

Infektio- ja tartuntatautiyksikkö ylläpitää ja koordinoi hyvinvointialueen toimintayksiköiden hygieniavastuuhoitajien verkostoa, jonka toimintaa edistetään ja jatkokehitetään.

Tartuntatautilain mukaisten tehtävien hoitoon tarkoitettua Haavi-ohjelmiston yhteiskehittämistä jatketaan HUS tietohallinnon kanssa ja käyttöön otetaan uusia osioita. Lisäksi selvitetään hoitoon liittyvien infektioiden seuranta- ja tilastointijärjestelmien tarvetta ja vaihtoehtoja.

Hyvinvointialueen Pandemiasuunnitelma päivitetään. Lisäksi selvitetään pandemiasuojainten pitkän aikavälin valmiusvarastoinnin vaihtoehtoja ja päätetään toimintamalli.

Vuonna 2022 aloitettiin suonen sisäisiä huumeita käyttävien hepatiitti C –epidemian torjumiseksi kyseisen viruksen kantajien lääkehoidot. Kohteena olevan asiakasryhmän HIV-vieritestit otetaan käyttöön 2023. Hepatiitti C- epidemian torjuminen edellyttää nykyistä suurempaa panostusta hepatiitti C-viruksen lääkehoitoon; keinoja tarkastellaan toimintavuoden aikana.

Influenssa- ja koronarokotukset jatkuvat THL:n suosituksen mukaisesti. Tavoitteena on ikääntyneiden kausi-influenssarokotuskattavuuden nostaminen Euroopan komission suosittelemaan 75 %.

Arvio Koronavirusepidemian vaikutuksista 2023

Koronavirusepidemia on jatkunut aktiivisena läpi vuoden 2022 ja on odotettavissa, että epidemia jatkuu voimakkuudeltaan aaltoillen myös vuonna 2023. Vakavaa tautia torjutaan rokotuksin, joita tarjotaan THL suositusten mukaisesti. Alkuvuonna annetaan vielä ns. syystehoste rokotuksia. Tehosterokotuksia jatketaan myös niille ryhmille, joille tehosterokotustarve syntyy saavuttamalla tietyn iän tai sairastumalla tiettyihin sairauksiin. Rokotuksia jatketaan vuokratyvoimalla pienimuotoisesti kevätkauden ajan. Tilanteessa, jossa THL suosittaisi suurempaa väestöosaa koskevaa tehosterokotuskierrosta, reagoitaisiin tarpeeseen vuokratyvoimaa lisäämällä.

Koronaviruksen laboratoriotestien tarpeen ennakoidaan toimintavuonna olennaisesti pienentyvän verrattuna edelliseen vuoteen, koska laboratoriotestiä edellyttävät väliaikaiset sairausvakuutuslainmuutokset tartuntatautipäivärahaetuuden saamiseksi ovat päättyneet 31.12.2022.

Hyvin herkästi tarttuvat koronavirusvariantit ovat aiheuttaneet runsaasti laitosepidemioita koronapandemiavuosina. Koronatartunnan saaneita potilaita ja asukkaita, sekä laitosepidemioita tulee olemaan myös toimintavuonna, sillä Omikronvariantteja on esiintynyt tauotta vuonna 2022 ilman selviä hiipumisen merkkejä.

Farmasia-asiantuntijapalvelujen keskeisenä tehtävänä on edistää ja kehittää lääkitysturvallisuutta tukevia alueellisia toimia kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian tavoitteiden mukaisesti. Vuonna 2022 38 % (2195 kpl) raportoiduista vaaratapahtumista liittyi lääke- ja nestehoitoon ja tavoitteena on niiden vähentäminen lääkitysturvallisuusauditointien toimintamallia kehittämällä ja mallin asteittainen käyttöönotto vuosien 2023–2024 aikana.

Kliinisen farmasian palveluiden tarjontaa lisätään akuuttiosastoille ja vastaanottopalveluihin. Toimintamallia, jossa farmaseutti tuodaan osaksi vastaanottojen moniammatillista tiimiä, pilotoidaan. Toiminnan tavoitteena on lisätä potilaiden lääkitysturvallisuutta ja

tukea potilasta lääkehoidon onnistumisessa. Työnjako vapauttaa muulle henkilöstölle työaika.

Farmasia-asiantuntijapalvelut osallistuvat ikäihmisten palveluissa pilotteihin, joissa farmaseuteille siirretään hoitohenkilökunnalta lääkehoitoon liittyviä tehtäviä. Pilotissa selvitetään, kuinka paljon hoitohenkilökunnan työaika voidaan vapauttaa asiakkaiden välittömään hoitoon ja lisääntykö asiakas- ja potilasturvallisuus lääkehoidon osalta. Saatujen tulosten perusteella tullaan arvioimaan farmaseuttien työpanoksen tuottamaa kokonaisyhtyä kotihoidon ja iäkkäiden asumispalveluissa.

Keusote osallistuu HUS apteekin koordinoimaan ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa tehtävään yhteistyöhön lääkehuollon ja lääkitysturvallisuuden parantamiseksi. Tavoitteena on HUS apteekin lääkityskoordinaattorin, yhteisen lääkehuollon-työryhmän ja lääkitysturvallisuustyöryhmän järjestäytyminen sekä tavoitteista ja tehtävistä sopiminen.

Keusote jatkaa yhteistyötä alueensa avoapteekkien kanssa. Hyvinvointialueen lääkintätointaa kehitetään avoapteekkien tekemien vaaratilanneilmoitusten pohjalta.

Välinehuoltopalveluja ostetaan HUS Atekilta. Omaa palveluntuotantoa on Hyrylän ja Järvenpään terveysasemilla. Valtaosa (85 %) välinehuollon palveluista kohdennetaan suun terveydenhuoltoon, jossa palvelutoiminnan kasvun myötä myös instrumenttien ja laitteiden puhdistusmäärät kasvavat. Palvelun kokonaisulkoistamista on selvitetty ja tavoitteena on toiminnan ulkoistaminen HUS Atekilta viimeistään vuonna 2025. HUS on ilmaissut tavoitteeksi tuottaa Keusoten välinehuoltopalvelun kokonaisuudessaan, mutta ei tahtotilastaan huolimatta ole kyennyt edistämään asiaa.

Toimintavuonna kartoitetaan muita vaihtoehtoisia ulkoistamismahdollisuuksia. Oman toiminnan ylläpitämisen taloudelliset riskit kasvavat laitekannan ikääntyessä ja osaavan henkilöstön saatavuuden heikentyessä.

Seulonnat: Keusote järjestää kohdunkaulan syövän, rintasyövän ja suolistosyövän seulonnat. Seulontoihin kutsuttujen osallistumismäärä on viime vuosina ollut laskussa ja tavoitteena on kannustavan viestinnän avulla lisätä osallistumisaktiivisuutta.

Suolistosyövän seulonta aloitettiin 2022. Jatkotoimenpiteitä vaativia löydöksiä on esiintynyt odotettua enemmän ja vaatinut uudelleen järjestelyjä jatkotutkimuspalveluihin. Voimassa oleva suolistosyöpäseulontasopimus päättyy 8/2024. Toimintavuonna arvioidaan uudelleen seulonnassa positiivisen tuloksen saaneiden tähytystutkimusten tuotantotapa.

Lääkinnälliset laitteet: toimenpidesuunnitelma ajoittuu vuosille 2023–2024, jossa huomioidaan sosiaali- ja terveysministeriön asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 tavoite huolehtia laitteiden käytön turvallisuudesta. HUS lääkintäteknikan kanssa neuvotellaan lääkinnällisten laitteiden seurantajärjestelmän käyttöönotosta syksyllä 2023. Toimintayksiköihin nimetään vastuuhenkilöt ja perustetaan

lääkinnällisten laitteiden vastuuhenkilöverkosto. Laiteosaamista ja osaamisen varmistamista varten luodaan rakenteet ja menettelytavat. Edistetään laiteturvallisuuksuunnitelman laatimista.

Keusoten haavaverkosto on mukana STM:n rahoittamassa Kestävän kehityksen hankkeen pilotissa. Tavoitteena on luoda vaikuttavaa, laadukasta ja kustannustehokasta toimintaa haavahoidon keskitetyllä koordinoinnilla. Pilotissa luodaan toimintamalli painehaavojen ehkäisemiselle, osaamisen varmistamiselle, verkostoyhteistyölle ja lisäksi otetaan käyttöön haavojen seurantamittaristo.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalveluiden tavoitteena on yhdessä hyvinvointialueen muiden palvelujen, HUS:n toimijoiden (mm. Hyvinkään sairaalan), muiden hyvinvointialueiden ja muiden alihankintana kuntoutuspalveluja tuottavien tahojen kanssa jatkaa vuonna 2022 aloitettua kuntoutuspotilaan yhdyspintatyön, hoitopolun ja kuntoutusasiakkaan ohjauksen kuvaamista ja toiminnan kehittämistä. Toiminnan kuvaamisen lisäksi uudistetaan ja yhdenmukaistetaan nykymuotoinen kuntoutussuunnitelma STM:n ohjeiden mukaisesti ja julkaistaan Keski-uudenmaan hyvinvointialueen kuntoutuspalveluiden kriteerit.

Kuntoutussuunnitelma otetaan tavoitteellisesti käyttöön kaikkien Keusoten terveydenhuollon kuntoutusammattilaisten arkityössä. Toimintavuonna lisätään kuntoutuksen yhteistyötä Keusoten muiden palvelualueiden, erikoissairaanhoidon ja muiden hyvinvointialueiden kanssa. Tavoitteena on tuottaa palvelut kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti. Kuntoutuspalveluissa jatketaan yhteisöohjautuvuuden ja jaetun johtajuuden käytäntöjen juurruttamista. Tärkeä osa moniammatillista jaettua johtajuutta ja yhteisöohjautuvuutta, on tiimityöskentely, johon panostetaan vuonna 2023.

Aikuisten terapiapalvelut:

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien fysioterapeutin suoravastaanottopalvelu toteutuu koko kuntayhtymän alueella. Kuntayhtymän ja erikoissairaanhoidon yhteisen tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti lisätään fysioterapeuttien tule-suoravastaanoton palvelujen saatavuutta ja varmistetaan tehokas palveluun ohjaaminen kaikissa Hyvinvointialueen toimipisteissä. Fysioterapia suoravastaanottopalveluiden kehittäminen jatkuu yhteistyössä HUS Hyvinkään sairaalan kanssa. Monialaista tiimityömallia kehitetään yhteistyössä vastaanottopalvelujen kanssa. Toiminnan tavoitteena on jatkaa tules-vaivojen vuoksi tapahtuvan asiain painopisteen siirtämistä entistä tehokkaammin lääkärivastaanotoilta fysioterapeuteille.

Lasten- ja nuorten terapiapalvelut:

Lasten- ja nuorten kuntoutuspalvelut auttavat lasta, nuorta ja heidän perheitään eri kuntoutuksen haasteissa. Palveluiden tavoitteena on tuottaa ennaltaehkäisevää palvelua lapsen

varhaisessa kehitysvaiheessa yhteistyössä perheiden sekä neuvola- ja perhekeskuspalvelujen kanssa. Tämän yhteistyön kehittäminen, vahvistaminen ja jalkauttaminen on yksi päätavoitteista lasten- ja nuorten terapiapalveluissa.

AVI totesi päätöksessään 12/2022 Keusoten puheterapiapalvelun kohentuneen, mutta olevan edelleen riittämätön. Keusotella on dynaamisena hankintana kilpailutetut terapiapalvelut ja toimintavuonna panostetaan tehostettuun puheterapeuttien rekrytointiin omaan toimintaan. Lisäksi lisätään yliopistoyhteistyötä, jotta vastavalmistuneita puheterapeutteja saadaan sitoutettua hyvinvointialueelle töihin. Puheterapiapalveluissa lisätään ryhmätoiminnan osuutta.

Kehitysvammavastaanotto:

Kehitysvammavastaanoton tavoitteena on tarjota Keusoten kehitysvammaisille asiakkaille kuntoutuksen suunnitteluun ja seurantaan liittyviä palveluita. Tavoitteenamme on lisäksi tarjota tukea ja apua kehitysvammaisuuteen liittyvissä terveydenhoidollisissa erityistarpeissa. Hyvinvointialueiden alkaessa aikaisemmat ETEVA:n vaativan terveydenhuollon palvelut siirtyivät HUS:lle. Toimintavuonna jatketaan kehitysvammapalvelujen saumattoman yhteistoiminnan kehittämistä kehitysvammavastaanoton, HUS:n ja Keusoten vammaispalvelujen kanssa. Kevään 2023 aikana toiminnan keittämiseksi laaditaan asiakaskysely ja aloitetaan asiakasraatitoiminta yhdessä vammaispalveluiden kanssa.

Osastojen terapiapalvelut:

Yhteistyön (jaetun johtamisen) vahvistaminen kuntoutuspalvelujen ja sairaalapalvelujen kesken, että potilas saa osastojaksolla moniammatillista suunnitelmallista hoitoa sekä kuntoutusta ja hänet voidaan turvallisesti kotiuttaa tai ohjata jatkokuntoutuksen piiriin. Yhdenäisen toimintakykymittarin käyttöönotto osastoilla (THL valmistelemassa suositusta). Yhteistyön kehittäminen HUS:in, Hyvinvointialueen sisäisten toimijoiden ja muiden hyvinvointialueiden kanssa. Osastojen kuntoutusvälineistön hankinnan suunnittelu aloitettu sairaalapalvelujen kanssa.

ARKI-tiimi: Toiminnan tavoitteena on etenkin sairaalahoidosta kotiutuvan iäkkään asiakkaan kotiutumisen ja jatkokuntoutuksen turvaaminen sekä tarkoituksenmukaisen kuntoutuksen kohdentaminen riittävän varhain niille, joiden toimintakyky on riskissä heikentyä. Tavoitteena on ennaltaehkäistä kotona asuvan ikäihmisen siirtymistä raskaampiin palveluihin.

Nykytilassaan ARKI-tiimi ei kykene tarpeeksi nopeasti ottamaan vastaan kotiin kuntoutettavia, mikä aiheuttaa sairaaloihin kotiuttamisviiveitä ja lisää erikoissairaanhoidon maksullisia siirtoviivepäiviä. Tämän lisäksi ARKI-tiimi ei pysty ottamaan kotona asuvia iäkkäitä aktiiviseen kuntoutukseen ajoissa, mikä lisää omalta osaltaan riskiä siirtyä raskaampiin palveluihin.

Arki-tiimin toiminnan vahvistamiseksi henkilöstöresurssia lisätään, käynnistetään tilapäisen kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton valmistelu, sovitaan tarkemmasta työnjaosta

Keusoten asiakasohjausyksikön kanssa ja valmistaudutaan alueellisen potilasohjausjärjestelmän (Uoma) käyttöönottoon. ARKI-tiimin toiminnan kehittäminen on kuntoutuspalvelujen erityispriorisoitava kehittämiskohde ja kehittämistä edistetään mm. RRP2 (Kestävä kasvu) hankkeena.

Työkykytiimi: Työkykytiimin toimintaa jatketaan ja kehitetään vuoden 2023 aikana Kestävä kasvu –hankkeen kautta ja avulla. Vuoden aikana toimintamallia ja rakennetta kehitetään edelleen ja systemaattista tiedonkeruuta toiminnasta jatketaan. Yhdyspintoja rakennetaan ja tiivistetään muihin työkyvyn ja työllistymisen tuen palveluihin, esim. asiakasohjaus, TYP, työttömien terveystarkastus, sosiaalinen kuntoutus, monialainen tiimimalli. Tavoitteena on juurruttaa Työkykytiimi osaksi hyvinvointialueen pysyviä palveluja vuoden 2024 alusta alkaen.

Työkykytiimin toiminnan lisäksi Kestävä kasvu –hankkeen tuella edistetään muitakin Työkykyhankkeen vuosien 2021–2022 aikana aloitettuja ja kehitettyjä toimia, esim. työttömien terveystarkastuksen kehittäminen, työkyvyn itsearviointivälineen kehittäminen ja pilotointi, työkyvyn arviointitoiminnan kehittäminen kuntoutuspalveluissa (ml. sosiaalinen kuntoutus) sekä alueellisen työkyvyn ja työllistymisen tuen verkoston kokoaminen ja fasilointi. Yksikkö on mukana edistämässä asiakasosallisuuden vahvistamista Keusoten palveluissa.

Kuntoutuskeskus:

Kuntoutuskeskuksessa toteutetaan fysiatria, neurologista ja geriatrista vaativaa osastokuntoutusta. Kuntoutuskeskus toimii tiiviissä verkostoyhteistyössä erikoissairaanhoidon, Keusoten sairaalan, avokuntoutuspalveluiden, avosairaanhoidon ja ikäihmisten palveluiden kanssa. Toiminnan päämääränä on edistää asukkaiden kuntoutumista siten, että he pystyvät asumaan kotonaan omatoimisinä mahdollisimman pitkään ja ehkäistä heidän siirtymistään raskaampiin palveluihin.

Vuonna 2023 jatketaan Kuntoutuskeskuksen toimintamallien, ydinprosessien, yhteisöohjautuvuuden ja jaetun johtajuuden käytäntöjen juurruttamista. Tärkeä osa moniammatillista jaettua johtajuutta ja yhteisöohjautuvuutta, on moniammatillinen tiimityöskentely, johon panostetaan. Henkilöstön koulutuksissa keskitytään kuntouttavaan työtapaan, mielen- ja keuhko- ja pään terveyden, laadukkaaseen kirjaamiseen ja uuden potilastietojärjestelmän käyttöönottoon. Kuntoutuskeskuksen henkilökuntaa vahvistetaan yhdellä geronomilla ja yhdellä kuntoutuskoordinaattorilla alkuvuoden 2023 aikana. Kuntoutuskeskuksen terapiapalveluiden laajentaminen STM:n vaativan osastokuntoutuksen suosituksen mukaisesti toteutetaan toimintavuoden aikana.

Toimintavuoden aikana haetaan yhteistyökumppaneita mm. kuntoutusosaamisen ja uuden kuntoutusteknologian kehittämiseksi. Kehitystyötä Veracel oy:n kanssa jatketaan Liikkeen pilotissa, jossa selvitetään kuntoutusjakson aikaisen toimintakyvyn muutoksen mittaamista. Robota-hankkeen kanssa pilotoidaan tavarakuljettimen toimintaa hoitohenkilökunnan askelten vähentämiseksi. Samoin jatketaan uudenlaisten kuntoutus- ja työn ergonomian tueksi kehitettyjen välineiden testaamista. Vuonna 2023 aloitetaan yhteistyö ja

pilotointi HUS:n ja Keusoten kokemus- ja vertaisasiantuntijoiden kanssa. Heidän työpanostaan tullaan kohdentamaan pääsääntöisesti työikäisiin kuntoutujiin. Kuntoutuskeskuksessa jatketaan ja tiivistetään oppilaitosyhteistyötä Etelä-Suomen ammattikorkeakoulujen kanssa henkilöstön saatavuuden takaamiseksi.

Toimintavuonna kartoitetaan mahdollisuuksia sopimus pohjaiseen palvelumyynnin laajentamiseen ja muuhun yhteistyöhön muiden hyvinvointialueiden kanssa. Kuntoutuskeskuksen toimintaa tullaan markkinoimaan aktiivisesti muille hyvinvointialueille, yksityisille palveluntuottajille, vakuutusyhtiöille sekä selvitetään yksityishenkilöiden mahdollisuus ja halukkuus hyödyntää Kuntoutuskeskuksen tarjontaa.

Kuntoutuskeskuksen kurssitoimintaa kehitetään edelleen myös palvelun myyntimahdollisuudet huomioiden. Kurssimuotoisia kuntoutuksia tarjotaan omaishoitaja -omaishoidettava – parikursseina sekä yksilökursseja keuhko-, AVH- ja geriatrisille potilaille. Veteraanikuntoutustoiminta jatkuu.

Hankkeet ja kehittäminen:

Vuonna 2023 kuntoutuspalvelujen kehittämisessä painottuvat palvelujen saatavuuden ja palveluketjujen ja -prosessien sujuvoittaminen sekä tiedolla johtamisen kehittäminen. Lisäksi kehittämistyötä aloitetaan joulukuussa 2022 julkaistujen Valtakunnallisten lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjaamisen perusteiden -oppaan suositusten arvioimiseksi ja toimeenpanoksi.

Kuntoutuspalvelut ovat mukana Tulevaisuuden sote-keskuksen hankkeessa erityisesti palveluketjujen ja esh-yhdyspintojen ja koordinaation sekä monialaisten sote-tiimien toimenpidekokonaisuuksissa. Tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelujen hankkeessa jatketaan v. 2022 aloitettua työtä arviointi- ja kotikuntoutuspalvelujen kehittämisessä, painottaen etäpalvelujen kehittämistä ja vaikuttavuustiedolla johtamista. Kestävä kasvu-hankkeessa tavoitteena on vahvistaa palvelujen saatavuutta ja lisätä kustannusvakuuttavuutta, etenkin ikääntyneiden asiakkaiden kotiin vietävissä arviointi- ja kuntoutuspalveluissa ja kotiutumisen prosesseissa. Pyrkimyksenä on edistää hoitotakuun toteutumista ja purkaa koronavirustilanteesta aiheutunutta palvelu- ja kuntoutusvelkaa. Hankkeeseen sisältyy myös Työkykytiimin toiminnan kehittämisen ja mallintamisen jatkaminen sekä toiminnan jatkosuunnitelmien laatiminen.

Sairaalapalvelut

Sairaalapalveluiden tulosalue vastaa perusterveydenhuollon sairaalatasoisesta hoidosta eli akuuttiosastotoiminnasta ja kotisairaala. Lisäksi tulosalue vastaa kotihoidon, Arkitiimin, asumispalveluiden, geriatrisen keskuksen, palliatiivisen hoidon ja Keusoten kuntoutuskeskuksen lääketieteellisistä (lääkäri) palveluista. Tulosalueen tavoitteena on kehittää potilaan prosessia niin, että potilas on hoidossa oikeassa paikassa, oikeaan aikaan, oikean ajan. Sairaalahoidon tarvetta arvioitaessa, ensisijainen hoitopaikka on aina kotisairaala. Potilaat, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista lääketieteellistä seurantaa tai kotisairaalan kriteerit eivät muuten täyty, hoidetaan osastoilla. Potilaan sairaalatasoisen hoidon paikka

järjestetään sille osastolle, jossa potilas on ollut aikaisemmin hoidossa tai jossa on vapaa paikka.

Keusoten sairaalan akuuttiosastot

H-sairaalan, Järvenpään, Mäntsälän ja Nurmijärven akuuttiosastot muodostavat Keski-Uudenmaan sairaalan. H-sairaalassa sijaitsevat lisäksi psykogeriatrinen, palliatiivinen sekä päihde- ja vieroitushoidon tiimit. 1.1.23 Ridasjärven Päihdehoitokeskuksen palvelut siirtyvät Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Tämän myötä Ridasjärven päihdekatkaisuhoidon lääketieteellinen vastuu siirtyy sairaalapalveluille.

Palliatiivisen keskuksen toiminnan kehittäminen jatkuu aktiivisesti. Vuonna 2022 laadittiin sopimus HUS:n tuottaman, terveydenhuollossa tarjottavan, sosiaalityön hankkimisesta pienimuotoisesti palliatiiviseen yksikköön. Yhteistyö on toiminut hyvin ja tarve palvelulle on ollut ilmeinen. 2023 on tarkoitus laajentaa palvelua vaiheittain kotisairaalan kaikkiin tiimeihin. Erytystason psykososiaalisen tuen saamisessa palliatiivisessa keskuksessa on selkeä puute. Osana FINPALL- kehittämisprojektia Keski-Uudenmaan hyvinvointialue saa rahoituksen 50 % psykologiresurssille palliatiiviseen keskukseseen vuodelle 2023. Tavoitteena on, että vuoden lopulla Keski-Uudenmaan ja muilla Uudenmaan hyvinvointialueilla on käytössä psykososiaalisen tuen toimintamalli tarvittavine palveluineen.

Keski-Uudenmaan sairaalan paikkamäärä on toukokuun 2022 alussa tapahtuneen Nurmijärven osaston avaamisen jälkeen 236 potilaspaikkaa. Paikkamäärän arvioidaan olevan riittävä. Ridasjärven päihdevieroitusyksikkö sulautuu osaksi H-sairaalan päihde- ja vieroitustiimiä. Hoitoketjun toimivuuden varmistaminen edellyttää jatkuvaa saumatonta yhteistyötä akuuttiosastojen, erikoissairaanhoidon, kuntoutuspalvelujen ja ikääntyneiden palvelujen kesken niin, että potilas pääsee jatkohoitoon oikea-aikaisesti erikoissairaanhoidosta akuuttiosastolle, eikä odota esimerkiksi asumispalvelupaikkaa akuuttiosastolla tai kuntoutuskeskuksessa.

Potilaiden sujuvaa siirtymistä palvelualueiden välillä työstettiin alueellisessa osastohoidon ja ikääntyneiden palvelujen koordinaatiotyöryhmässä vuoden 2022 aikana yhdessä erikoissairaanhoidon, kuntoutus- ja ikääntyneiden palvelujen kanssa. Tästä huolimatta jonotusajat erikoissairaanhoidosta Keski-Uudenmaan sairaalan osastoille ja sieltä ikääntyneiden palveluihin olivat huomattavan pitkiä. Kotiutusprosessien kehittäminen jatkuu edelleen tämän vuoden aikana osana erikoissairaanhoidon ja peruspalveluiden yhdyspintojen sujuvoittamishanketta. Toinen sairaalapalveluille merkittävä osio hankkeessa on ennaltaehkäisevien ja kuntoutuksen toimien kehittäminen läpileikkaavasti koko hoitopolussa. Tavoitteena on, että alle 10 % osastojen potilaspaikoista on jatkohoitopaikkaa odottavien käytössä vuonna 2023.

Kotisairaala

Kotisairaalan tavoitteena on edelleen kasvattaa potilasmääriä 5 % verrattuna vuoteen 2022. Alueellisen osastohoidon ja ikäihmisten palveluiden koordinaatiotyöryhmän puitteissa laadittiin suunnitelma uusien potilasryhmien vastaanottamisesta

erikoissairaanhoidosta ja yhteistyön lisäämisestä yksityissektorin kanssa. Näiden suunnitelmien toteuttaminen jatkuu vuonna 2023.

Heti alkuvuodesta kotisairaala tulee pilotoimaan liikkuvaa sairaalaa (LiiSa). Pilotti suunnataan Järvenpään alueen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asukkaille. LiiSa-toiminnassa erityiskoulutettu hoitaja tutkii ja arvioi potilaan hänen kotonaan tai hoivakodissa. Tarvittaessa hyödynnetään pikadiagnostiikkaa. Tarkoituksena on edelleen vähentää tarvetta lähettää iäkkäitä potilaita sairaalan päivystykseen ja vähentää ensihoidon hälytysten määrää.

Kotiin ja kuntoutukseen viettävät lääkäripalvelut

Tammikuussa 2021 aloittaneen Keusoten kuntoutuskeskuksen toimintaa kehitetään ja yhdenmukaistetaan. Kuntoutuskeskuksessa asiakkaalle mahdollistetaan suunnitelmallinen ja vaikuttava kuntoutuminen. Vuonna 2022 aloittaneen Arviointi- ja kotikuntoutuksen (Arki) tiimin toiminnan kehittämistä jatketaan. Ensisijaisena tavoitteena on potilaan kuntoutuminen niin, että kotona asuminen on mahdollista. Tarvittaessa asumista tuetaan esimerkiksi kotihoidon palveluilla. Geriatrisen poliklinikan toiminnan kehittäminen jatkuu ja tavoitteena on jatkossa laajentaa sen asiakasryhmiä. Poliklinikka toimii läheisessä yhteistyössä kuntoutuskeskuksen kanssa. Vuonna 2022 diagnosoitujen muistisairauksien lääketieteellinen hoitovastuu siirrettiin avopalveluista geriatriselle poliklinikalle. Hyvinvointialueella jatketaan yhteistä kehittämistä kuntoutuspalveluiden osalta. Vuoden 2023 suurimmat tavoitteet ja kehittäminen liittyvät uuteen yhtenäiseen Asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Kotihoidon ja asumispalveluiden lääkäripalveluissa jatketaan vuonna 2020 aloitettua päivystykseen lähettämistä ja ambulanssikäyntiraportointia. Toimintaa kehitetään vuoden 2022 tulosten pohjalta edelleen ja yhteistyössä LiiSa-pilotin kanssa, jotta vältetään tarpeettomia sairaalasiirtoja.

Riskit ja kehittämistyö

Sairaalapalveluiden merkittävimmät riskit vuonna 2023 ovat ennallaan edelliseen vuoteen nähden. Riskit liittyvät akuuttiosastopaikkojen riittävyyteen ja ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuuteen ja jaksamiseen. Hoitajien ja lääkäreiden rekrytointiin panostetaan entistä enemmän. Kilpailutuksien kautta pyritään turvaamaan toiminta erityisesti äkillisten poissaolojen osalta, mutta tästä koituvat lisäkustannukset ovat merkittäviä. Yhteistyötä alueellisen rekrytointiyksikön kanssa tehostetaan.

Tavoitteena on myös sairaalapalveluiden oman hoitajavarahenkilöstön käytön kehittäminen ja tehostaminen sekä toimien täyttöasteen nosto.

Hoitotyön laadun arvioimiseksi ja kehittämiseksi suunnitellaan hoitotyön laatumittareiden käyttöönottoa. Painehaava ja kaatumisenehkäisy mittareiden käyttöönottoa pilotoidaan portaittain. Muita laatumittareita (kipu ja aliravitsemus) lisätään toiminnan laadun

seurantaan myöhemmin. Toimintavuonna panostetaan erityisesti potilas- ja työntekijäturvallisuusteeman koulutuksiin.

Työntekijöiden hyvinvoinnin parantaminen on vuoden 2023 pääteemoja. Sairaalapalveluissa QWL Syke kyselyssä työelämän laatu oli keväällä 2022 merkittävästi laskenut edelliseen, vuoden 2021 mittaukseen verrattuna. Aloitettua moniammatillista työhyvinvoinnin kehittämistä jatketaan. Paikallinen virka- ja työehtosopimus jaksotyön vuorokausilevon lyhentämisestä astuu voimaan 1.1.2023 lukien. Tällä saadaan joustoa henkilöstön työvuoroihin ja sitä kautta työhyvinvoinnin parantamiseen.

Uusi potilastietojärjestelmä otetaan portaittain toimintavuoden aikana ja se tuo helpotusta nykyiseen useiden potilastietojärjestelmien hallintaongelmiin.

Toiminnalliset tavoitteet

Käyttösuunnitelmataavoitteet on johdettu talousarviotavoitteista.

Talousarviotavoite: Alueen asukkaiden elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus on yli valtakunnallisen keskiarvon				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Seulontakattavuus paranee	Seulontakattavuus (%) (rintasyöpä, kohdunkaulan syöpä, paksusuolensyöpä*) (*ei -20 ja -21)	2021: 73 %	Tavoite: 80 % Lisätään seuluntoihin liittyvää viestintää. Lisätään yhteistyötä palveluntuottajien kanssa kattavuuden parantamiseksi.	Kliiniset tukipalvelut

Talousarviotavoite: Palveluketjujen avulla vahvistetaan palvelujen integrointia, palvelujen saatavuutta ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä				
Käyttösuunnitelmataavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Potilaat siirtyvät perusterveydenhuoltoon jatkohoittoon heti erikoissairaanhoidon tarpeen päätyttyä	Siirtoviivepäivät (kpl)	2022: 2068	Tavoite: 0 Sairaalapalveluiden potilaskoordinaatiotoimintaa kehitetään alueellisen koordinaation, hospitalistin ja UOMAn avulla. Kotiutumisen palvelukokonaisuutta kehitetään yhteistyössä ikäihmisten ja kuntoutuspalvelujen kanssa.	Sairaalapalvelut
Akuuttiasastoilla on hoidossa akuuttihoitoa vaativia potilaita	Perusterveydenhuollon akuuttihoiton jälkeen jatkohoidon odotusaika (vrk) Akuuttiasastoilla sisäistä jatkohoitopaikkaa odottavat (jonottajien osuus käytössä olevista	2022: 23 2022: 18 %	Tavoite: < 15 Tavoite < 10 % Keusoten sisäistä jatkohoitopaikkaa odottavat potilaat siirtyvät	Sairaalapalvelut

	sairaansijoista poikkileikkaukspäivänä) (%)		sujuvasti sairaalapalveluista oikeaan jatko-hoitopaikkaan. Kotiuttamiskäytäntöjä kehitetään yhteistyössä kotiutumispalvelupolkuun osallistuvien tahojen kanssa.	
Kotisairaala on ensisijainen hoitopaikka sairaalahoitoa tarvitsevalle potilaalle	Kotisairaalassa hoidettujen potilaiden määrä suhteessa edellisvuoteen (%)	2022: + 31 % (suhteessa vuoteen 2020)	Tavoite: + 5 % Uusien toimintamallien käyttöönotto, uudet potilasryhmät. Liikkuva sairaala -pilotti. Aktiivinen potilasohjaus.	Sairaalapalvelut
Keusoten Kuntoutuskeskus tuottaa maksimaalisesti vaikuttavaa ennaltaehkäisevää ja korjaavaa kuntoutusta	Keusoten kuntoutuskeskuksen käyttöaste (%)	2022: 83 %	Tavoite: > 90 % Panostetaan henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen. Vakiinnutetaan uudet toimintamallit ja ydinprosessit, yhteisöohjautuvuus sekä päivittäisjohtamisen sujuvoittaminen.	Kuntoutuspalvelut
Ikääntyneiden raskaampien palvelujen tarve kevenee. Siirtymä takaisin kotiin tapahtuu nopeammin.	Arviointi- ja kotikuntoutuspalveluun odottavat (jonottajien määrä poikkileikkaukspäivänä) (lkm/ka)	2022: 26	Tavoite: < 10 Varmistetaan riittävä resursointi. Kehitetään tiedolla johtamista. Tiivistetään yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Vakiinnutetaan uudet toimintamallit ja ydinprosessit, yhteisöohjautuvuus sekä päivittäisjohtamisen sujuvoittaminen.	Kuntoutuspalvelut

Talousarviotavoite: Hyvinvointialueen kustannuskehityksen hallinta				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Asiakas- ja asukaskohtaiset kustannukset eivät kasva	Kustannus/asukas € vastaanottopalvelut	2021: 189 €	Tavoite: Kustannukset eivät kasva	Avopalvelut Sairaalapalvelut Kuntoutuspalvelut Kliiniset tukipalvelut
	Kustannus/asukas € suun terveydenhuolto	2021: 102 €	Virkasuhteessa olevien lääkärin & hoitohenkilökunnan määrä kasvaa, ostohenkilöstön käyttö vähenee.	
	Akuuttiosastohoidon hoitopäivähinta €	2021: 328 €	Avopalveluissa asiakaslähtöinen kysyntä vähenee proaktiivisen työotteen avulla. Asiakkaan asia pyritään hoitamaan kerralla kuntoon. Panostetaan hoidon jatkuvuuteen.	
	Kotisairaalan käyntihinta €	2021: 188 €		
	Kuntoutuskeskus hoitopäivähinta €	2021: 447 €	Kehitetään potilaan prosessia siten, että potilas on hoidossa oikeassa paikassa, oikeaan aikaan, oikean ajan.	
	Kustannus / asukas € ilmaisjakelun piiriin kuuluvat hoitotarvikkeet	2021: 43 €	Hoitotarvikejakelun asiakkailta on ajantasaiset hoitotarvikejakelusuunnitelmat.	

Talousarviotavoite: Alueen väestön asioiminen yhdenmukaistuu ja palvelujen saatavuus paranee				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Yhteydenottoihin vastaaminen ja hoitoon pääsy on sujuvaa ja yhdenvertaista	<p>Vastaanottojen puhelinpalvelun takaisinsoittojen vasteaika (h) (mediaani) (min, max)</p> <ul style="list-style-type: none"> Asiakkaaksitulo Hoitovastaavat <p>Terveysasemien nettiyhteyden vasteaika (Omaolo oirearviot) (h, min)</p> <p>Odotusaika vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika, vrk, mediaani) (T3)</p> <ul style="list-style-type: none"> Lääkäri (terveysasemat) Sairaanhoitaja (terveysasemat) Hammaslääkäri Suuhygienisti 	<p>2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> 28,7 h 2,4 h <p>2022: 16 h 55 min</p> <p>2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> 14 2 67 46 	<p>Tavoite:</p> <p>< 2 h</p> <p>< 1 vrk</p> <p>< 7</p> <p>< 1</p> <p>< 90</p> <p>< 30</p> <p>Yhtenäiset toimintatavat. Yhteisöohjautuvan tiimitoiminnan ja asiakassegmentaation vahvistaminen ja vakiinnuttaminen. Resurssien jako yhdenvertaisesti kaikkien toimipisteiden välillä suhteutettuna väestömäärään ja kysyntään. Episodityyppinen hoidon jatkuvuus; proaktiivinen työote. Yhteistyö priv. sektorin kanssa, lääkäri-vo palveluseteli.</p>	Avopalvelut

Talousarviotavoite: Palvelun saumattomuus toteutuu asiakaspalautteen perusteella				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Asiakastyytyväisyys paranee	NPS, nettosuosittelemiseksi (%) <ul style="list-style-type: none"> Avopalvelut Kuntoutuspalvelut Kliiniset tukipalvelut Sairaalapalvelut 	2022: <ul style="list-style-type: none"> 37 % 46 % -53 % 54 % 	Tavoite > 60 % Palvelujen laatua, tarpeenmukaisuutta ja saatavuutta kehitetään asiakaspalautteen perusteella. Asiakaspalautteen keräämistä tehostetaan.	Avopalvelut Sairaalapalvelut Kuntoutuspalvelut Kliiniset tukipalvelut
Asiakkaat kokevat saavansa tarvitsemansa palvelun	Osuus palautteen antajista, joka kokee saaneensa tarvitsemansa palvelun tai hoidon (%) <ul style="list-style-type: none"> Avopalvelut Kuntoutuspalvelut Kliiniset tukipalvelut Sairaalapalvelut 	2022: <ul style="list-style-type: none"> 63 % 65 % 14 % 70 % 	Tavoite: > 80 % Yhteydensaantia sujuvoitetaan. Hoidon jatkuvuutta parannetaan. Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan.	Avopalvelut Sairaalapalvelut Kuntoutuspalvelut Kliiniset tukipalvelut

Talousarviotavoite: Palvelurakenteen painopistettä muutetaan ennaltaehkäisevään suuntaan				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Erikoissairaanhoidon ja raskaiden palveluiden palvelutarve vähenee	Kävijämäärät yhteispäivystyksessä suhteessa edellisvuoteen Ikäihmisten ympärivuorokautisten asumispalvelujen asukkaiden ja kotihoidon asiakkaiden päivystykseen lähettämisten määrä	2022: 47 253 2022: 293	Tavoite: - 5 % Saavutettavuuden parantaminen päiväaikaisessa toiminnassa. Etäterveysasemapiilotti. Tavoite: vähenee Päivystykseen lähettämis- ja ambulanssikäyntiraportointi, toiminnan kehittäminen tulosten pohjalta. Liikkuva sairaala -pilotti.	Avopalvelut Sairaalapalvelut

Talousarviotavoite: Henkilöstön pitovoiman vahvistaminen ja työnantajan vetovoimaisuuden lisääminen				
Käyttösuunnitelmatavoite	Mittari	Lähtötaso	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi / tavoitearvo	Vastaava palvelualue / tulosalue
Työelämän laatu on hyvää	Työelämän laatuindeksi QWL (%) <ul style="list-style-type: none"> • Avopalvelut • Kuntoutuspalvelut • Kliiniset tukipalvelut • Sairaalapalvelut 	2022: <ul style="list-style-type: none"> • 42 % • - • - • 37 % 	Tavoite: > 52 % Vahvistetaan yhteisöohjautuvuutta. Tuetaan osaamisen kehittämistä. Tuetaan / koulutetaan lähiesimiestyötä.	Avopalvelut Sairaalapalvelut Kuntoutuspalvelut Kliiniset tukipalvelut
Henkilöstön pysyvyys lisääntyy	Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus (%)	11/2022: 18,1 %	Tavoite: < 10 % Vahvistetaan yhteisöohjautuvuutta. Tuetaan osaamisen kehittämistä. Tuetaan / koulutetaan lähiesimiestyötä.	Avopalvelut Sairaalapalvelut Kuntoutuspalvelut Kliiniset tukipalvelut

Taloudelliset tavoitteet

TERVEYSPALVELUT JA SAIRAANHOITO PALVELUALUE		KS 2023
TOIMINTATUOTOT		13 608 600
Myyntituotot		2 419 200
Maksutuotot		11 185 900
Muut toimintatuotot		3 500
TOIMINTAKULUT		-143 261 221
Henkilöstökulut		-68 444 516
Palvelujen ostot		-42 561 640
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-15 942 267
Muut toimintakulut		-16 312 798
TOIMINTAKATE		-129 652 621
VUOSIKATE		-129 652 621
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-93 034
Suunnitelman mukaiset poistot		-93 034
TILIKAUDEN TULOS		-129 745 655
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-129 745 655
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN		-129 745 655

Suoritteet

Terveyspalvelut ja sairaanhoito	yksikkö	KS 2023
Kuntoutuspalvelut		
Aikuisten avokuntoutuksen yksilö- ja ryhmäkäynnit	Käynti	24365
Lasten ja nuorten avokuntoutuksen yksilö- ja ryhmäkäynnit	Käynti	15 000
Ikäihmisten kuntoutuspalvelujen terapiakäynnit	Käynti	19877
Keusoten kuntoutuskeskuksen hoitopäivät	Hoitopäivä	33794
Avopalvelut		
Vastaanottopalvelujen lääkärikäynnit	Käynti	155000
Vastaanottopalvelujen hoitajakäynnit	Käynti	425000
Suun terveydenhuollon hammaslääkärikäynnit	Käynti	118000
Suun terveydenhuollon suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	Käynti	60000
Sairaalapalvelut		
Akuuttiosastojen hoitopäivät	Hoitopäivä	82000
Kotisairaalan käynnit	Käynti	30000

Erikoissairaanhoido

Vastuhenkilö: palvelujohtaja Susanna Pitkänen

ERIKOISSAIRAANHOITO	KS 2023
TOIMINTATUOTOT	73 100
Maksutuotot	73 100
TOIMINTAKULUT	-263 848 500
Palvelujen ostot	-263 848 500
TOIMINTAKATE	-263 775 400
VUOSIKATE	-263 775 400
TILIKAUDEN TULOS	-263 775 400
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-263 775 400
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-263 775 400

Pelastustoimi

Vastuhenkilö: vt. hyvinvointialuejohtaja Mikko Komulainen

- Pelastustoimen palvelut tuotetaan Vantaa-Keravan hyvinvointialueella
- Pelastustoimen keskeiset tavoitteet ja palvelujen kehittäminen v. 2023
 - Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia
 - Pelastustoiminnan palvelutason puutteet korjataan alueen riskejä vastaavaksi
 - Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmää kehitetään vastaamaan Uudenmaan alueen uhkakuvia
 - Hyvinvointialueelle siirtyminen toteutetaan hallitusti
 - Vahvistetaan henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista

PELASTUSTOIMI	KS 2023
TOIMINTAKULUT	-16 000 000
Palvelujen ostot	-16 000 000
TOIMINTAKATE	-16 000 000
VUOSIKATE	-16 000 000
TILIKAUDEN TULOS	-16 000 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-16 000 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-16 000 000